

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Årsskrift

HØNG-SAMFUNDET »ERANIA«

— HØNG STUDENTERKURSUS —

1949

ÅRSSKRIFT
FOR
HØNG-SAMFUNDET »ERANIA«

1949

Indhold

	Side
Tyskland og tyskerne — gamle og nye perspektiver	3
Af forstander <i>J. H. Monrad</i>	
Julen 1949	10
Af fru <i>Ingeborg Munk</i>	
Skoletanker	12
Af fru <i>Karen Dolleris</i>	
Til studenterne af 1925	18
Af inspektør, cand. mag. <i>Erik Halager</i>	
Ud i den vide verden	19
Dansk student i Uppsala — Af cand. mag. <i>Kr. Ringgaard</i>	
Et lektieinterval — Af „ <i>Gnisten</i> “	
Mindeord	23
Et år er gået	25
Af forstander <i>J. H. Monrad</i>	
Fra — om — til gamle kammerater ...	34
Ved cand. mag. <i>Esman Eriksen</i>	
Årsberetning fra <i>Erania</i>	40
Ved stud. art. <i>Hanne Lise Clausen</i>	
Elevforeningen	42
Ved cand. mag. <i>Esman Eriksen</i>	
Til medlemmerne	43
Af redaktionssekretær <i>Hans Bølge</i>	
Medlemsliste	45
Meddelelser	

Tyskland og tyskerne – gamle og nye perspektiver

UNDER KRIGEN hørte man tilstrækkeligt om Tyskland; man blev mæt indtil lede deraf. Og i de første efterkrigsår var desuden den stigende modsætning mellem vest og øst det brændende problem, så Tyskland gled naturligt nok noget i baggrunden. Trods træghed og uvilje tvinges vi imidlertid nu igen til at tage spørgsmålet op. Forholdene har jo udviklet sig derhen, at økonomisk savnes det store mellemeuropæiske rige. Det tomrum, der dannedes ved dets fald, udfyldes kun under stort besvær. Den politiske genrejsning synes derimod at gå adskilligt hurtigere. I dette efterår er der blæst liv både i en vesttysk og en østtysk stat, medens enkeltlandene allerede har eksisteret i nogen tid. Og på det åndelige og kulturelle område spørger man, om der er ved at udkrystallisere sig noget, som eventuelt kan blive et krafttilskud til dansk åndsliv.

Hovedsagen er, at vi påny tvinges til at beskæftige os med Tyskland. Let at få blot nogenlunde overblik over de mange, til dels modstridende, beretninger om, hvad der er ved at skabes dernede, er det ganske vist ikke. Men den tyske historiker *Friedrich Meinecke* forekommer at være en værdifuld hjælp dertil. Hans forudsætninger for at vejlede os er betydelige.

Han er Tysklands største historiker i dette århundrede. Hans særlige område er de 150 år fra Frederik den Stores død til den første verdenskrig, et spænd af år, der rummer både Tysklands største ydmygelser og stolteste triumfer. Født 1862 har Meinecke selv oplevet højdepunktet af Tysklands magt og var i sin tid, som så mange andre, noget betaget af Bismarck. Men senere nåede han — stadig med fuld forståelse af det værdifulde i det nationale — til en vågen kritik af den nationalfølelse, der gik over gevind. I mange år sad han som en klog iagttagere nær begivenhedernes centrum. Lige til 1930 var han nemlig professor i Berlin, i nær forbindelse med tidens ledende mænd, forøvrigt af de forskelligste anskuelser. Også mange udlændinge kom i hans hjem, til frugtbare og interessante tankeudvekslinger.

Lige til det allersidste øjeblik i 1933 kritiserede han Hitler åbenlyst, kæmpede mod vold og åndsformørkelse. Så blev han stoppet, men fængslet blev han ikke. Hitler mente, at han som gammel, afgået professor var uskadelig. Hver søndag, endnu ind i verdenskrig II, samlede han dog en kreds af ligesindede til spadsereture i skovene i Berlins omegn. Ude i naturen mente de sig sikre mod hemmelige mikrofoner og udsponerende hushjælp.

I modsætning til så mange andre blev Meinecke altså i Tyskland. Hans hjem i Berlinerforstaden Dahlem forblev ret uskadt af bombardementerne. Men i marts 1945 måtte han alligevel flygte til Vesttyskland. Først opholdt han sig i en fugtig slotskælder,

senere på en gård. Han nærmede sig da de 85, men var stadig åndsfrisk, og i august 45 var han igen i Berlin. Trods blindhed i fuldt arbejde med at undervise studenter, hjemme hos sig selv, og med at skrive, blandt andet bogen *Den tyske katastrofe*, som også er oversat til dansk.

Der er efterhånden kommet ikke så få værker om det emne: fra officerer, diplomater, embedsmænd, for ikke at tale om dokumentksamlingerne. Meineckes bog er dog noget for sig selv, forskellig både fra memoirernes selvforsvar og aktstykkernes anklager. Han vil nemlig noget mere end de andre. Han går dybere ned, når han klargør for os, hvad der efter hans opfattelse er hovedårsagerne til Tysklands ulykke, — og han går videre frem, når han antyder, på hvilket grundlag hans folk påny kan rejses og genskabe sig den stilling blandt mennesker, som det bedste i Tysklands åndsliv bør give det forudsætninger for at indtage. Han er selv et meget smukt eksempel på det „Tyskland mellem slagene“, vi så længe ikke har mærket noget til. Og lad os prøve at følge hans tankegang. Ja, det er næsten en pligt for os, så sandt som spørgsmålet om Tysklands sammenbrud og fremtid til syvende og sidst er i høj grad medbestemmende for hele den vesteuropæiske kulturs fremtid og skæbne.

Som den vidtspændende historiker han er, ser han udviklingen i Tyskland på en europæisk baggrund. Udgangspunktet er de skelsættende begivenheder for 150 år siden godt og vel, hvor friheden fødtes, politisk ud af Den franske revolution, økonomisk ud af Den industrielle revolution. I hastige rids trækkes den kendte udvikling op: de gammelliberale drømme gik ikke i opfyldelse. Kræfternes frie spil blev i praksis til, at de store fik frihed til at æde de små. Som afværgeforanstaltning opstod derfor socialismen. De små fandt på at slutte sig sammen i fælles klasseinteresser og erfarede, at enighed gjorde stærk. Ved en revolution mente de at kunne få hele magten.

På tværs af denne kamp mellem liberalisme og socialisme i forskellige afskygninger og voldsomhedsgrader kom imidlertid endnu en — isme, nationalismen. Som de andre er den barn af Den franske revolution: ligesom det enkelte menneske skulle også det enkelte folk være frit. Men fra godt midten af forrige århundrede skiftede denne i sig selv rigtige og gode tanke karakter. Interessen for den enkeltes rettigheder gled noget i baggrunden, fordi de enkelte borgeres frihed var så nogenlunde sikrede. Forbindelsen mellem den enkeltes ret og nationens ret løsnedes, og man blev tilbøjelig til at lægge hovedvægten paa nationens. Nationalfølelsen blev med andre ord til nationalism, den antog en grad af utålsmhed overfor andre. Særlig grelt kunne dette ses hos stormagterne. Deres imperialism endte i den rene krigspolitik.

Situationen blev altså groft taget den, at medens den gammeldags konservatisme og gammelliberalismen mere og mere gik i forsvarsstilling, blev socialismen og nationalismen mere og mere påtrængende. Den styrke, hvormed disse sidste strømninger gjorde sig gældende, kunne være forskellig i de forskellige lande, men det var tydeligt, at uroen i samfundene kom(mer) af modsætningerne mellem de befolkningsdele, for hvem de nationale problemer er de vigtigste, og de grupper, for hvem de sociale er det.

Den tanke ligger da nær, at ro og trivsel i samfundet må kunne nås, hvis det lykkes at få disse to modstridende strømninger til at mødes. Dette lydes bestikkende, men alle liberalt indstillede vil med nogen bekymring spørge om, hvorledes det vil gå med den

enkeltes rettigheder. De vil jo komme i åbenlys fare overalt, hvor nationen eller klassen sættes i højsædet.

Med Meinecke vil man være enig om, at sådan er udviklingen i sine hovedtræk forløbet, og sådan er samfundsproblemstillingen overalt, hvor Den franske revolutions og Den industrielle revolutions kræfter har virket. Men hvorfor har den særlige tyske form for nationalisme og socialisme ført landet i afgrunden? Hvorfor kom ikke Goethe, men Hitler til at dominere?

Den tyske nationalfølelses særlige karakter sætter Meinecke i forbindelse med, at den nationale bølge kom et halvt hundrede år før den liberale og en 75 år før den sociale, altså så mange år som Napoleonskrigene kom før Februarrevolutionen og Den fransk-tyske krig. Derfor fik den straks fra begyndelsen en overvægt. Kræfterne optoges i lange tider af at samle Tyskland, derefter af at sikre det den plads i solen, det mente at have krav på. Undervejs forvandlede nationalfølelsen til preusserånden, som vi tydeligst ser den hos de preussiske officerer og embedsmænd.

Der er utvivlsomt noget godt ved disse mennesker: de er i besiddelse af en høj moralsk standard og en vis ridderlighed. De er dygtige og ubestikkelige, og deres pligtfølelse er stærkt udviklet. Deres disciplin, ogsaa karaktermæssigt, er fast. Men fejlene er ligeså iøjnefaldende: deres standshovmod er lige så stort, som deres interesseområde er lille. Deres faglige dygtighed ledsages ikke af en tilsvarende politisk og moralsk vurderings-evne. Man kan planlægge en særdeles dygtig militær indmarch i Belgien, men er ude af stand til at forestille sig, hvordan denne plan virker på andre lande. Overbetoningen af disciplinen fører med sig en flugt fra ansvaret, man underkaster sig tankeløst enhver ordre. Der kan blive givet fri bane for grusomheder i ly af den overordnede ansvar.

Men på mange virker preusserånden imponerende ved sine håndgribelige resultater. Rene militæridealer smitter langt ind i borgerkredse. De adelige løjtnanter af linien efterlignedes af de borgerlige løjtnanter af reserven, lige ubøjelige i deres både legemlige og åndelige korset. Linien fra Napoleonskrigenes officerer over Bismarcks til Hitlers officerer viser en tilspidsning i en magtdyrkelse, der bliver mere og mere grel. Og magtdyrkelsen modsvares af en stigende foragt for kultur. Kendt er Hitlers ytring: — naar jeg hører ordet kultur, afsikrer jeg min revolver —. En anden følge af selvforherligelsen er undertrykkelsen af nationale mindretal indenfor grænserne, overhovedet tilbøjeligheden til at betragte andre folk som mindreværdige undermålere.

Nationalfølelsen gik altså i Tyskland over i preusserånden. Og tag af den de gode sider væk, så kun de dårlige bliver tilbage. Disse rester vil udgøre noget væsentligt i nazismen.

Under denne nationalfølelsens sørgelige udvikling skiftede imidlertid ogsaa socialismen karakter. Jo mere nationalismen udartede, des mere bitter blev socialisternes reaktion, des mindre interesserede fædrelandet dem. Socialisterne kritiserede stærkt det bestående samfund, stærkere end i så mange andre lande, og det samfund, de drømte om at skabe, var meget forskelligt fra det bestående. Deres var en stat, der var gennemorganiseret, der var planøkonomisk, hvor man med mistillid så på den, som vilde søge at skille sig ud fra klassen. Denne bestandige understregning af massens ret fik respekten for den

enkeltes rettigheder til at blegne. Der er meget rigtigt i at sige, at fællesnytte går forud for egen nytte. Men det er farligt, hvis man kun kan sige det.

Alt i alt vil dette sige, at både nationalisme og socialisme i Tyskland antog former, der i særlig grad var farlige for et liberalt præget samfunds idealer.

Nu skal det ikke forties, at der også fandtes brobyggende kræfter. Lige op til Hitler var der ærlige forsøg på at udjævne modsætningerne. Der var det store katolske centrumsparti, der var De tysk frisindedes socialliberale kreds, og der var selve socialdemokratiet. Fælles for disse kredse var en tro på, at reformer kunde gøre en social revolution unødvendig. Nogle af disse kredse håbede desuden på, at når arbejderne først fik større del i samfundets goder, ville de også blive mere interesserede i fædrelandet, hvilket heller ikke var forkert.

Efter verdenskrig I fik disse kredse chancen. Det var dem, der kom til at regere i Weimarrepublikken, i det, de ønskede skulle blive et Goethetyskland, et kulturtyskland. Alligevel sejrede magtmennesket over kulturmennesket.

Weimar blev nemlig uløseligt knyttet til nederlaget. Dolkestødslegenden blev brugt mod den, altså beskyldningen for, at midterpartiernes mådehold i debatten om krigsmålene havde svækket kampkraften. Hæren var, for at udtrykke det samme på en anden måde, faktisk ubesejret af fjender, den blev blot dolket i ryggen af „venner“. Militærmagten var altså fejlfri. Dernæst måtte det nye styre underskrive Versaillesfreden, det vil sige lægge navn til og tage ansvar for den ydre ulykke, skønt ansvaret var magtmenneskenes. Og endelig fik republikken skylden for markkatastrofen og den himmelråbende arbejdsløshed. Dette kan også siges sådan, at Weimar fik skylden for det, der slog borgerskabets ydre idealer, kejsermagt og storrige, i stykker, og den fik skylden for det, der slog den socialdemokratiske arbejderstands verden i stykker, nemlig det flittige tyske næringsliv, der gav arbejderne stadig bedre kaar.

Weimarrepublikken var ikke fejlfri — langtfra. Med nogen ret kunne Hitler tilråbe den sit — I giver os ikke idealer! I giver os ikke brød! Farlige anklager, hvis de kan rejses mod et styre! Det afgørende var, at Goethe veg for Frederik den Store, at Weimar blegnede for Potsdam. Over Weimarrepublikken hvilede der alle dage et skær så gråt som over den 9. november, da den blev erklæret. Hitler derimod var en mester i at sætte i scene: jævnfør hans tydeligt symbolske handling, da han den 21. marts 1933 første gang samledes med den tyske rigsdag. Det skete ikke i Goethes by, som havde givet det forrige styre sit navn, men i garnisonskirken i Potsdam, hvor Hitler for den forsamlede mængde ærbødigt bøjede sig for Frederik den Store kiste og kyssede den — magtmennesket sidste hvilested.

Meinecke understreger det tragiske i, at det kom så vidt. Han mener nemlig, at Hitlers magtovertagelse ikke var en naturnødvendighed. Republikken havde passeret lavpunktet og var langsomt ved at styrkes, medens det nazistiske stemmetal havde kulmineret. Republikkens fald skyldtes først og fremmest et spil af tilfældigheder, hvori Førerens umættelige magtbegær var en betydningsfuld faktor.

Når Hitler, efter Meineckes mening, blændede så mange, skyldtes det hans enestående evne til at udløse kræfter, der bunder dybt i det tyske folk. Ved sin oprustning fik han arbejdsløsheden væk, løste derved forsåvidt det sociale spørgsmål. Ved sine erobringer,

baseret på oprustningen, fik han den tyske nationalfølelse til at svulme. Forsædvidt kaldte bevægelsen sig med rette for nationalsocialismen.

Men betalingen? Den var netop den, alle liberalt indstillede havde frygtet, knægtelsen af de menneskeidealer, der hviler på Den franske revolution. Kun i ganske fåtallige kredse, der samledes om bekendelseskirken, om nogle af den katolske kirkes prælater og om de få humanister af Meineckes type, overvintrede kulturmenneskets idealer.

Var der så trods alt alligevel ikke så meget rigtigt i nazismen, at den var prisen værd? spørger Meinecke. Lige efter sammenbruddet, da blodet fra koncentrationslejrene endnu stank, ville kun meget få have sagt ja. Men i dag, da vi er ved at glemme dette, tænker mange flere tilbage på Hitlers tid som de dage, de flestes ønsker på mange måder blev opfyldte. Og selv mange af dem, der med gru tænker på prisen derfor (de fleste skænker den ikke en tanke), tænker med endnu større gru på truslen fra Rusland. Hitler kæmpede jo dog, siger de, for den vesteuropæiske kultur mod bolchevismen. Havde han ikke ret her? Vil det ikke blive hans store indsats i verdenshistorien? Den kamp fortsættes jo i den kolde krig.

Det er Meinecke meget om at gøre, at slå denne lige så bestikkende som farlige tankegang ned ved at understrege, at Ruslands-felttoget ikke var noget korstog, men et rent og skært erobringstog, der blot med Hitlers vanlige dygtighed fik kastet et forsonende skær over sig. Tilbage bliver alligevel dette: Rusland og bolchevismen ville dog erobre Tyskland og indføre en ny samfundsorden, derfor bliver angrebet lovligt som den bedste parade mod en andens invasion.

Bortset fra, at dette argument med lige så stor ret kan vendes om og anvendes mod Tyskland selv, er det det vanskeligste i diskussionen om Hitler. Og jo mere Russerne presser på, skjult eller åbenlyst, des flere får de til at tro, at Hitler faktisk var i sin gode ret. Folk giver ham ret på dette hovedpunkt, men fristes dermed til at sige, at så må man også betale prisen for det ved at godtage resten af Hitlersystemet.

Skulde Hitlerismen altså — selv med Hitler i helvede — alligevel sejre? Meinecke stillede spørgsmålet i 1947, da han skrev sin bog, og vi stiller det i dag på baggrund af, hvad vi med ængstelse ser spire frem af kaos i Tyskland: en nytysk nationalisme, lig den gamle i sin forfølgelse af anderledes tænkende, for eksempel i Sydslesvig. Vi tænker på rykket til højre ved de tyske valg, på de bitre anklager mod de allierede besættelsesmagter, på rygterne om ny jødeforfølgelser. Jødehaderbladet *Der Stürmer* skal til at udkomme igen. Naziredaktørerne dukker op alle vegne påny. Der er igen materiel nød med stor arbejdsløshed. Der føres kold krig mod kommunisterne. Og en ny dolkestødslegende er allerede født: Tyskland tabte krigen, fordi Hitler blev faldet i ryggen af generalerne ved attentatet den 20. juli 1944. — Men næste gang ... næste gang er vi bedre forberedt —. Kort sagt, alt det, der førte til Hitler, synes at dukke op igen, og den demokratisk-humanistiske skare er endnu mindre og svagere end sidste gang, ligesom Tyskland i praksis er et afkristnet land, en missionsmark så mager som efter folkevandringen.

Alligevel tror Meinecke ikke på en ny Hitler. Igen understreges det, at magtovertagelsen skyldtes sammenstødende tilfældigheder, og at et sådant spil ikke gentager sig. Nazistyreets fald var trods alt en katastrofe, som aldrig noget før. Bombardementer og

besættelse har alligevel rystet tyskerne til bunden. Og så kan man udover Meinecke føje til, at der sikkert er *det* gode i, at højrepartierne allerede nu er kommet til magten, at derved forhindres de i at drive en ansvarsløs opposition. De nagles dennes gang straks til ansvaret.

Der standser så Meineckes bog. Det vil sige, den slutter med nogle betragtninger over Tyskland, sådan som han håber og ønsker, det vil blive: et Goethes Tyskland kalder han det, et medmenneskelighedens Tyskland, et kulturens Tyskland.

Af dybsens nød — menneskeligt gribende, mandigt ærligt — råber Meinecke til sine landsmænd, og indirekte også til os. Saa længe han holder sig til det, der er sket, synes han for os at stå på så sikker grund, som man kan det. Når han vender sig til fremtiden, kan han kun håbe, og vi med ham, . . . men vi er skeptiske og ængstelige.

Mere og mere vil sløret løftes for, hvad det nye Tyskland bærer i sit skjold. Det vil sige i Kiel og i Bonn, når sydslesvigernes frihedsrettigheder skal praktiseres. Hvor meget under Tyskerne så andre, når det er dem, der er ovenpå? Og det vil vise sig i Strasbourg, hvor Tyskland ventes inden længe at komme med i Europarådet. Vi andre må vel overvinde os selv og godtage dem i laget. Tyskerne for deres part vil hellere end gerne være med. Men i hvilken ånd? De iagttagelser, en tysklands-kender som *Arne Sørensen* har gjort, strider for så vidt ikke mod Meineckes. Mange af de ledende i Tyskland, siger han, er helt klare over, at det gamle Tyskland aldrig mere kommer tilbage. Det har oplevet sit 1864, og ønsker nu at slå ind på en mere nøgtern samarbejdspolitik. Man erkender, at Tyskland, såvel som hele Vesteuropa, i det hele taget ikke nogensinde mere når den gamle magtstilling, der byggede på koloniudnyttelsen. Denne imperialismens verden er gået under. Altså også Tyskland skulle erkende, at klemt mellem øst og vest er der for Europa kun eet at gøre, at slutte sig sammen, drevet af den hårde nød.

Denne vurdering af Tysklands stilling forekommer paa mange måder sandsynlig. Men er den det, rejses der sig også for os en række helt nye problemer. Den grænsekamp, der altid føres dér, hvor to kulturer støder sammen, kan komme til at foregå under helt nye synsvinkler. På den ene side vil vi med eller mod vor gode vilje komme til at afstå noget af vor selvstændighed til en fællesorganisation, sådan som vi har gjort det militært med Atlanterhavspagten og økonomisk med Marshallhjælpen. Vor selvopholdelsesdrift tilsiger os det simpelthen. Men samme selvopholdelsesdrift advarer os på den anden side også mod at gå for langt ind i arbejdet. Gør vi det, løber vor nationale egenart stor risiko for at blive tromlet ned. For i et Europa-samarbejde vil de store komme til at dominere. Det er en kendt sag. Tyskland vil igen komme til at trykke andre. Nationalisme og Europa-tanke vil for det gå op i en højere enhed, mens Europa-tankens for os kan komme til at betyde en national kvælningsdød.

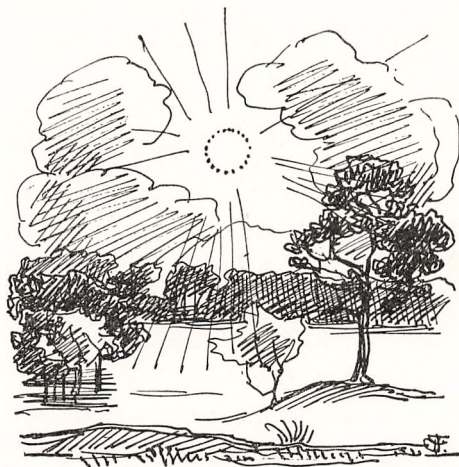
Sikkert vil man så sige, at netop på det kulturelle område er den lille stat ikke i forvejen den store underlegen, og i den forbindelse pege på det hidtidige resultat af den kulturelle grænsekamp. Alligevel er det ikke givet, at denne betragtning holder stik i den kommende tid. Det er netop det nye i den. Når vi hidtil har kunnet klare det, hænger det vel sammen med, at vi har stået i pagt med de nye og stærke ideer. Dette vil blive langt vanskeligere herefter. Sålænge det danske for en stor del består i det negative ikke at være tysk, er det lettere at samles om, end når det nationale står overfor noget

positivt som Europa-tanken. Så kan det nationale let komme til at stå som noget håbløst forældet, medens det andet staar som fremtiden. Man må huske på, at det ikke er 1920'ernes luftige internationalisme, man står overfor, men en europæisk samarbejdstanke, der fremtvinges af den barskeste alvor. Hvad der hedder nationale værdier må i den kommende tid gennemgå den strængeste ildprøve, det endnu har været ud for.

Men så den alvorligste indvending: skal vi overhovedet søge at opretholde de særlige værdier i det enkelte folk? Er det ikke bagstræb, der vil forlænge Europas krisetilstand? Er man ærlig, må man vist svare ja til dette sidste spørgsmål, i hvert fald hvis man ser sagen på længere sigt. Men samtidig må man ud fra sin viden om, at et folk uden rod i sin egen fortid er et ulykkeligt folk, sørge for at gøre den nødvendige overgang så lempelig som mulig ved ikke på forhånd at kaste nationale og folkelige værdier bort. Ildprøven vil måske og forhåbentlig lutre dem.

Eet er givet: medens vi hidtil har stået bedre end tyskerne i kulturkampen, fordi de efter sammenbruddet manglede et indhold i de nationale rammer, så har mange af dem med Europa-tankerne faaet noget at fylde tomrummet med, noget, der på en gang taler til det selvhævdende nationale i dem selv, og som samtidig er i pagt med det, der synes at være den eneste fremtid for verdensdelen, medens vi løber en risiko for at blive betragtet som de reaktionære. I fald som i sæde er Tyskland et stort problem for os — ikke mindst nu. Måtte det blive Goethes — og Meineckes Tyskland, der rejser sig af ruinhoben. Vi håber det bedste, men frygter det værste.

J. H. MONRAD.

Julen 1949

NU, DA JEG skal skrive en lille hilsen i årsskriftet, er der en lille sang af Bjørnson, jeg er kommen til at tænke på og gerne vil drage frem. Den handler om barnet og barnesindet, og da det nu snart går mod jul, der netop er barnets fest, synes jeg, den er i samklang med julen og med flere ord, Vorherre har udtalt om barnet og børnene: Lader de små børn komme til mig og formen dem det ikke, da Guds rige hører dem til. Ligeså ordet om, at dersom vi ikke modtager himmeriges rige ligesom et lille barn, skal vi ingenlunde komme ind i det. Så er der også ordet om, at den, som forarger en af disse mine små, ham havde det været bedre, om der var hængt en møllesten om hans hals, og han var sænket i havets skød. Disse ord viser, at Vorherre er børnenes bedste ven og forsvarer, men også, at det er barnesindet i os, der skal bevares gennem livet, for at Gudslivet kan gro i os. Sangen står i Højskolesangbogen og begynder sådan:

Mod barnets lykke stræbes
i jordisk og i himmelsk dragt;
så længe det ej dræbes,
har sjælen rejsningsmagt.
Hvor manden ofte faldt med skam,
det barnet var, som rejste ham,
om barnet også slår sig,
det står sig.

Hvad stort på jord blev fundet,
det barnet i os altid fandt,
hvad varmt i sjæl er rundet,
af barnets gråd det randt.

— — —

Næste vers begynder sådan:

Får barnet bare råde,
så lever vi værste nød
som af Vorherres nåde,
der gi'r i ørkenen brød.

Sidste vers lyder sådan:

Held den, som fremad leder
så langt, at han et hjem er værd,
thi først et sådant freder
om barnets milde færd.
Held hvert et ord som englevagt
om barnet står, så uforsagt
det vokser frem hernelen
mod eden.

Børnene kan tage mod juleevangeliet. Barnet, der fødtes på jord julenat og alt det dejlige, der fulgte med. Hyrderne på marken, englene, stjernerne, stalden med jomfru Maria og Jesusbarnet. Vi voksne kan også, for vi trænger til at høre: „Eder er i dag en frelser født, det er den herre Kristus i Davids stad.“ Det sidste vers om hjemmet, der skal frede om barnets milde færd, kan også minde os om julen. Vort barndomshjem vi fik at vokse op i, hvor juleminderne er de skønneste, vi har, og det hjem, vi selv har

været med til at bygge, hvor vi også gerne ville give børnene næring for sjæl og legeme, give dem gode minder, der også kan blive til velsignelse for dem. Kunde vi så alle, små og store, gå ind til julen med barnesindet i behold og glæde os over, at vi har fået barneret og barnekår hos Gud ved Jesus Kristus. Der er endnu et par vers i Bjørnsons sang, jeg gerne vil have lov til at citere. I ældre sangbøger — Beck og Laursens — begynder sangen sådan:

Mod Herren i det høje
med uskylds tro en dreng ser op,
som i sin moders øje
og juletræets top.
Men alt i ynglingaldrens storm
han saares dybt af edens orm,
og heftig frem han iler
og tviler.

Da står på solskinshøje
hans barnedrøm med brudekrans,
i kærlighedens øje
er troens himmel glans.
Som fordem i sin moders favn,
han stammer atter Herrens navn,
og knæler ned og beder
og græder.

Og straks han dernæst iler
i tvivl og kamp mod livets top,
står ved hans knæ og smiler
hans barn og peger op.
Han bliver barn blandt børn igen,
hvor så end hjertet drages hen,
det holdes varmt i bønnen
for sønnen.

Når sår af livets vunder
han gammel, træt omkring sig ser,
mod barnehimlens under
han stunder mer og mer.
Han kom på sjælens barneving,
hans liv faldt inden barnets ring.
Som sådan bort han svæver
og lever.

B. Bjørnson.

Jeg sender hermed hilsen til alle årsskriftets læsere, især da til gamle elever. Det var mig en glæde, at jeg kunne være med til elevmødet i år, efter at jeg ikke har været i Høng i tre år, og det var morsomt at være sammen med jubilarerne og kende de unge ansigter igen bag ved de nu mere satte og modnede træk.

Glædelig jul allesammen.

INGEBORG MUNK.

Skoletanker

Tale holdt af fru Karen Dolleris ved elevmødet den 4. september 1949

JEG STÅR HER i den gamle højskolesal på en talerstol, hvorfra der har lydt mange gode ord i grundtvigsk ånd, og så vil jeg tale om eksamensskolen. Det kan næsten synes formasteligt at tale om „den sorte skole“ på et sted, hvor man sværger til det frie ord. Måske vil mine tilhørere forstå det bedre, når jeg kommer til slutningen af min tale, måske vil I alligevel øjne en forbindelse mellem denne frie skole og naboen, Realskolen.

Jeg har været lidt betænkelig ved at skulle tale om dette emne på en festdag. Men da skolen, både folkeskolen og eksamensskolen, diskuteres overalt for tiden, har jeg sagt ja, skønt jeg jo godt véd, at emnet ikke interesserer alle. *Det burde gøre det!* For vi kommer ikke uden om, at skolen i den ene eller anden form er en af de vigtigste faktorer i vort samfund. Gennem skolen skal alle, og derfor må også enhver god samfundsborger interessere sig for, at den nye slægt får så god en skolegang som muligt.

Hvad man forstår ved en god skole, kan naturligvis være meget forskelligt, det afhænger af, hvilken indstilling man har til livet, og hvad man ønsker, børnene skal få ud af deres skolegang. Derfor vil skolen ofte komme ud for kritik, og det er godt, synes jeg, det viser, at folk ikke er ligegyldige over for den. Er kritikken berettiget, kan den gøre gavn ved at rode op i støvet, som tit lægger sig over skolelivet. „Andemad hort — —“ synger Hostrup, og det siger jeg med. Lad os få den væk!

Men der kommer jo også megen uberettiget kritik frem, både fra forældre og andre, som tror sig kompetente til at dømme.

Det må være et stort spørgsmål for alle gode forældre, hvordan den skole er, som de sender deres børn i; det skulle alle forstå. Det er ikke lige meget, hvordan tonen er i skolen eller hvilke indtryk børnene får. Det er meget vigtigt, om læreren er den rette mand på sin plads. Alt det vil gode forældre spørge om, når de sender deres børn i skole, og lykkeligt det barn, der har forældre, som følger barnet skoletiden igennem og føler ansvaret derved.

I efterkrigstiden, hvor så meget er i opløsning, også hjemmene, vil kritikken få gode kår, og den vil gå ud over næsten alt bestående, ikke mindst over skolen, som for tiden har meget svære kår at arbejde under, særlig i de store byer. I den sidste tid er kritikken især gået ud over eksamensskolen. Der bruges stærke udtryk for at fastslå, hvor umulig mellemskoleformen er, hvor meget den ødelægger børnene. Mellemskolen er et rent samfundsonde!! Hvis det virkelig passer, er det meget sørgeligt for alle de stakels børn. Men det er — ved eftertanke — tillige rent ødelæggende for samfundet; for disse mellemskolebørn ender måske med at sidde som embedsmænd rundt om i landet.

Er der da ingen vej uden om eksamen, når man nu gerne vil ind i de forskellige embedsstillinger? Nej, staten kræver eksamen. Gør vi os det klart, så må målet blive at give børn en så god skole, som det er muligt, når den samtidig med, at den fører dem frem til eksamen, skal give dem lejlighed til at udvikle sig frit og sundt. Deri ligger de store vanskeligheder, og dem ser udenforstående ikke altid; der kan derfor være god grund til at spørge, om kritikken, som nu er rejst mod mellemskolen, er berettiget.

Jeg vil gerne tage spørgsmålet op, men først vil vi se på, hvordan eksamensskolen har udviklet sig gennem tiderne. „Den lærde skole“ bygger på gamle traditioner. Vi kan følge den helt tilbage til dens begyndelse, klosterskolen, som væsentlig søgtes af adelens børn. Den var en dannelsesskole. Vi behøver ikke at gå længere tilbage end til Ingemann, så kan vi gennem hans erindringsbog få et udmærket billede af dagliglivet i Slagelse latinskole. Skønt eleverne i hans klasse har megen fornøjelse af alle de små scener, som daglig udspilles i den anden klasse, hviler der dog noget vist tragisk over hans skolegang. Timerne byder ikke på afveksling i undervisningen, der stilles intet krav til elevernes eget initiativ eller tænkeevne. Alt læres udenad, og har man lært lektien hjemme, er der intet nyt at hente i skolen, lærerne er kun hørere, og man kan ganske stille hengive sig til nydelsen af kammeraternes små komedier og afstraffelser. Skolen var helt igennem en kundskabsskole. Latinene skulle læres, den var skolens vigtigste fag.

For Grundtvig står latinskolen som det sorteste sorte. Han kom fra en præstegård ligesom Ingemann, havde levet med i det pulserende liv i og udenfor præstegården og havde i Thyregod haft frit lov at låne bøger i præstens bibliotek. Han siger slemme ting om sin skolegang i Aarhus; den er den mest døde tid i hans liv. Det var en skole, hvor lærdommen herskede, men hvor livet var lukket ude. Holberg gør grin med den i „Erasmus Montanus“, hos hvem den sunde fornuft var gået fløjten.

Det blev Kold, den danske friskoles fader, der blev den store fornyer indenfor den danske skole, idet han, i modsætning til „den lærde skole“, bygger en skole op, hvor kravet ikke først og fremmest lyder på kundskaber, men på ret for barnet til at være menneske, også i skolen. Det skal have lov til at gro som blomsterne på marken, tage imod solskin og regn og trives deraf, d.v.s. det skal have lov at tilegne sig alt det bedste, læreren har at byde på: det skal have lov at leve med i historien, som bliver fortalt, og leve med i dansk digtning, synge danske sange — og alt af egen fri vilje. Grundtvig udtrykker det smukt i et vers således: „Oplysning være skal vor lyst, var det så kun om sivet, men først og sidst med folkerøst oplysningen om livet.“

I vor tid er Kolds skoletanker kommet stærkt frem, hvor der har været tale om skolens fornyelse. Måske har mangan indset, hvor megen ret Kold havde i at stille krav både til forældre og lærere om ansvar overfor barnet. Friskolen har præget mange mennesker. Den fik den allerstørste betydning for hele den danske skole, idet den blev et sted, hvorfra der kunde hentes friske impulser til undervisningen og skolelivet.

Kunne da friskolen og eksamensskolen ikke finde hinanden?

Tilsyneladende ikke. De forholdt sig til hinanden som to modsatte poler. De forblev de store modsætninger, der ikke kunne råbe hinanden op. Men hvad gjorde nu friskolebørn, når de fik lyst at studere. Ja, så måtte de gå den samme tunge vej gennem latin-skolen; mange blev undervist hjemme til optagelse i en højere klasse.

Sidst i forrige århundrede åbnedes så en ny vej for dem, der var blevet for gamle

til at gå eksamenskolen igennem, idet der blev oprettet *kursus for præliminær- og studentereksamen*. Der blev på denne måde givet folk i en ældre alder lejlighed til som de yngre at tage en eksamen, og det uden at skulle bruge den lange tid i skolen. Denne ordning fik sin store værdi, og mange kendte mænd har søgt disse kursus. Så vidt jeg véd, er Danmark det eneste land, som har denne ordning. Men kursusformen bliver i almindelighed ikke nogen god ordning for de ganske unge, dertil er stoffet for stort på to år.

Endelig i 1903 kom den store nye mellemskolelov, underskrevet af den gamle skolemand I. C. Christensen. Meningen med mellemskolen var, at den skulle være et led mellem folkeskolen og gymnasiet, som navnet siger, og som det udtrykkes i paragraf 1 i loven: „I tilslutning til folkeskolens undervisning for børn i 11—12 års alderen meddeles den højere almenundervisning, først i mellemskolen, siden i gymnasiet.“ — Denne skole skulle altså være et slags bindeled i den demokratiske skole, som mellemskolen blev, mellem folkeskolen og gymnasiet, og det blev dens skæbne. Den fik derved ikke lov at hvile i sig selv som en almindelig barneskole med udvidet undervisning, som loven siger det i paragraf 2: „Mellemskolen er en barneskole, som gennem 4 eet-årige klasser meddeler sine elever en for det givne alderstrin egnet højere undervisning, der fører frem til en passende afslutning.“ Nedenunder tilføjes, at denne afslutning godt kan være realeksamen.

Hvad bragte nu denne skoleordning, som mange havde stillet så store forventninger til? Meget godt, synes jeg, hvis man forstod den på den rigtige måde. Den lagde vægten på at komme bort fra det gølle terperi, som eksamenskolen var befængt med; i stedet for skulle børnene have lov at fordybe sig i stoffet og lære at arbejde selvstændigt med læreren som hjælper. Mellemskolen fik to inspektører, en i matematik og en i de øvrige fag. Den sidste blev professor Rønning, en fin og klog mand, der kom som en ven til skolerne og gav sine gode råd. Selv grundtvigsk indstillet holdt han af at give børnene frihed i arbejdet. Ved sine besøg på skolerne tog han tit selv en time, og han gav derved lærerne en stor hjælp i den store kunst at undervise, mens han samtidig tydeligt fik frem, hvilke krav han selv ville stille til eleverne, og hvad der skulle lægges vægt på i undervisningen. Alt var jo så nyt.

„Mellemskolen har da også kunnet glæde sig ved forældrenes yndest,“ siger en skolemand i sit indlæg i dagens diskussion om mellemskolen. Han fortsætter: „Også blandt mellemskolens lærere tror jeg, man kan sige at der er tilfredshed med denne skoleform, selv om der kan være et og andet, man kunne ønske ændret.“

Jeg slutter mig i det væsentlige til hans opfattelse. Min erfaring siger mig, at dersom mellemskolen ikke er bleven det, den skulle være bleven, er det ikke så meget lovens skyld, men lærernes og forældrenes. De sidste lægger tit for megen vægt på karaktererne på bekostning af udviklingen hos børnene. Naturligvis er det af interesse for de forældre, hvis børn skal på gymnasiet, at de paces frem for at de kan komme gennem nåleøjet ind i den lærde skole. Men også mange skoler så deres chance i de høje karakterer, det skabte skolens ry, mente man, og trak flere elever til. Ja, det var jo ganske menneskeligt; skolerne sad i små kår; men det var ikke sundt for skolen. Karakterjageriet fik sit indpas og er aldrig helt forsvundet.

Mellemskolen voksede kun langsomt, men efter første verdenskrig øgedes elevtallet

stærkt, og siden er den vokset sig meget stor. Efter en krig bliver chancerne for dem, der har en eksamen, større, og med en realeksamen står mange stillinger åbne for eleverne, ja, efter sidste krig har selv mellemskoleeksamen givet adgang til kontorstillinger. For mange forældre spiller det også en rolle, om børnene kan hævde sig ved at tage en eksamen; det hæver dem socialt, menes der i visse samfundslag. Dette har ført til, at der er bleven oprettet eksamensfri mellemskoler i flere byer, vist det værste juks, der er set inden for den danske skole. For at tilfredsstille forældre, hvis børn ikke havde evner til at tage eksamen, gav man dem denne lille fjer i hatten. Man mente vel også derved at have talt barnets sag. Ingen skulle tilsidesættes i et demokratisk samfund, alle børn skulle have lige rettigheder til at nyde godt af samfundets goder. Det er underligt, at de gode lovgivere ikke kan forstå, at de ved denne ordning gør synd imod barnet. Et barn, der har små evner, føler det let som en plage at skulle lære sprog. Hvorfor efterligne mellemskolen, hvorfor ikke give børn en undervisning, der helt er tilrettelagt efter deres evner, og som de henter næring af for deres liv. Jeg deler ikke Hartvig Frisch's mening, at hvert barn i det mindste skal lære eet sprog. Det er for mig dum snak. Lad børnene lære det danske sprog godt, det har mere værdi for dem. Der kommer let noget sjasket over en undervisning, hvor børnene skal „lugte“ til alt. Hvad siger ikke fader Holberg om os danske i den retning.

Blev mellemskolen da en fallit? Det vil jeg ikke påstå, men den blev sikkert ikke den skole, som mange havde ventet sig, selv om den betød en stor fremgang fra den gamle stivnede eksamensskole, og der er sket store fremskridt inden for den i de mange år, den har bestået. Jeg har stor respekt for det arbejde, mangan lærer har lagt i den danske realskole. Den kom straks under kritik fra gymnasiernes side, og det var sikkert ikke uden grund. Hvor skulle man straks skaffe kvalificerede lærere fra til den nye skoleform, de måtte først vokse sig sammen med den.

I fire år har vi nu set og mærket eftervirkningerne af 2. verdenskrig. Meget er forandret, ikke alene uden om os, men også i vort eget sind. Inden for skolen mærkes også følgerne af de lange, onde år. Vor indstilling til problemerne er ændret, både i hjem og samfund. Hjemmets magt over børnene er mange steder mindsket, og ansvaret over for børnene føles ikke så stærkt som før, det glider mere og mere over på samfundet og skole. Derfor er det ikke let at være barn i vor tid. Meget udefra kalder på børnene, og derved forstyrres det rolige hjemliv. Børnene får det tit svært med sig selv, de bliver mangan gang rodløse og kan dårligt koncentrere sig om arbejdet. Det rodløse er typisk for børn i tiden og gør skolearbejdet besværligere. Når dertil kommer, at skolerne har lærermangel, at mange skoler kører med overfyldte klasser, så at lærerne bliver overlæssede med arbejde, så forstår man godt, at arbejdet ikke lykkes i skolen, heller ikke i mellemskolen, hvor kravene er større. Er det underligt, at mange lærere og forældre bliver misfornøjede, og at der fra pædagogers side kræves en nyordning inden for skolen.

Lad os nu se, hvad kritikken siger i diskussionen om mellemskolen; jeg vil holde mig til landskolerne.

Punkt 1: Folkeskolen tappes for de bedste elever. — Dertil vil jeg sige, at kun 20 pct. går i mellemskolen. Naturligvis er det kedeligt for en lærer at komme af med de bedste i klassen. Men har han lov at tænke på sig selv, hvis børnene har lyst at gå i en højere

skole? En kommunelærer sagde fornylig til en bekendt af mig: „De børn, jeg beholder, er mindst lige så gode, og jeg driver udvidet undervisning med dem til stor glæde for begge parter.“

Næste punkt: Børnene ødelægges af det stærke eksamenspres i skolen. — Det store pres, der tales om, er mig noget fremmed i min lange skolegerning. Mon det ikke snarere skyldes manglende evner hos eleverne, eller at undervisningen ikke er ordentligt tilrettelagt fra lærernes side. Der burde aldrig kunne blive eksamenspres i den mellemskole, som netop er lagt an på det rolige, støtte arbejde.

Punkt III lyder: Børnene ødelægges af de lange strækninger med tog eller bil. — Mon børn ikke udsættes for lige så meget ondt ved fodboldkampe eller i biografer? Står hjem og skole sammen, er faren vist ikke større i tog og bil end alle andre steder, hvor børn færdes. Hvad er et lille bybarn ikke udsat for på den tit lange skolevej.

Sidste punkt: Mellemskolen sætter sociale skel. — Kan man i det hele tale om sociale skel indenfor skolen i vor tid, da alle, som har lyst og evner, kan hjælpes frem. I det hele forekommer det mig, at kritikken i meget rammer ved siden af, hvad vi, der står i arbejdet, nok må have lov at tale med om.

Og nu forslaget til en ny skoleordning! Det lyder på *udelt folkeskole til 14 års-alderen*, og ovenpå et to-årigt kursus for dem, der vil tage realeksamen. Røsterne, der taler til fordel for denne ordning, lyder besnærende. Forstander Arvin sagde i en tale, at det ville give friskolen og folkeskolen helt nye udviklingsmuligheder og styrke den folkelige fællesfølelse samtidig med, at det udlignede kløften mellem den akademiske verden og den fri folkeoplysning. Det sidste er store ord, som kan bruges i en tale; men mon Arvin ikke for meget underkender hjemmene. Om det første vil jeg kun sige, at jeg ikke kan indse, hvad der tidligere har hindret friskolen og folkeskolen i at udvikle sig. — Videre mener Arvin, at man fra eksamensskolernes side vil sige: Det er umuligt at presse så mange børn frem til realeksamen og studentereksamen, som vi nu gør, hvis vi ikke allerede i mellemskolen får lov at skille de begavede ud fra de ubegavede —. Hvem siger, at det gælder om at *presse* så mange børn som muligt frem til eksamen. Det bliver igen noget, forældrene må tage bestemmelse om.

Næste punkt i forslaget er den to-årige uddannelse til realeksamen, i virkeligreden et kursus, som vi har dem til præliminæreksamen. Man mærker, at forslaget ikke er kommet fra aktive folk i realskolens tjeneste. Mon det er sundere, mindre enstrengende eller ødelæggende for børn at gå ind i eksamensskolen i 14 års-alderen, den sværeste alder for mange, og tage det stof, som børnene i mellemskolen bruger 5 år til, på 2 år. Jeg må sige, at min erfaring siger mig, hvor jeg har set det praktiseret, at det er en uheldig ordning, og jeg synes, det ville være synd for børnene. Der er noget meget modsigende i at tale om pres i mellemskolen og så udsætte børn i overgangsalderen for et endnu stærkere pres. Meningen er vel god nok, men tiden, denne urolige tid, hvor vanskelighed på vanskelighed tårner sig op inden for skolen, er efter min mening meget uheldig til en omvæltning.

Ellen Key har kaldt dette århundrede for „barnets århundrede“. Ved at læse de mange indlæg i skolediskussionen er jeg kommet til at spørge mig selv: Er det barnets ret, barnets tarv, der tales for, eller er det ikke snarere sådan, at hver har sin kæphest at ride på. Kunne friskolen, folkeskolen og eksamensskolen finde hinanden i fælles interesse

for barnet, kunne de måske lettere nå til målet for alt godt skolearbejde: at skabe en levende, interesseret ungdom, der har lært at forstå sin pligt overfor det samfund, det land, de lever i, og overfor de mennesker, de træffer på deres vej gennem livet.

Jeg har prøvet på at sige lidt om fordelene ved den nuværende mellemskole uden at lægge skjul på, at den som alt har sine svagheder. Hvordan undervisningen bliver i den, vil til syvende og sidst her som i alle skoler afhænge af, hvordan lærerne er. Den gode lærer lader sig ikke binde af lovparagraffer, og også i mellemskolen kan børnene føle sig frie og utyngede. Men naturligvis må skolen forny sig, om den vil leve; det skulle helst ske indefra, og lad det ske til børnenes bedste.

Jeg må have lov at slutte med en lille beretning om, hvordan eksamensskolen fik indpas på Høng højskole. „Det lyder som et eventyr“, men er ikke desto mindre sandt. I året 1902 oprettedes „Høng højskoles eksamenskursus“, der blev ledet af cand. theol. *Lomholt*. — Forhistorien er denne: Da *Anders Jørgensens* to sønner, *Tormod* og *Johannes Jørgensen*, ville studere, måtte de bort fra hjemmet, og de kom til at gå i Odense latinske skole, der dengang havde hele det gamle præg over sig. Man følte sig næsten hensat til Ingemanns tid, når man hørte historier derfra. Underligt var det derfor ikke, at disse to, udgået fra et hjem, hvor der var „frihed for Loke såvel som for Thor“, blev optagne af den tanke, hvordan de, når de engang blev færdige med studiet, kunne skabe en vej for voksne mennesker til at tage eksamen, uden at skulle gå skolevejen. Da Tormod Jørgensen kom hjem til højskolen som hjælper for sin fader, blev ideen om den nye skoleform, som skulle forbinde den lærde skole med den frie skole, til virkelighed, og Tormod blev lærer ved Høng højskoles eksamenskursus, der førte elever op til præliminæreksamen og til IV klasses hovedeksamen, som gav adgang til gymnasiet. 1903 overtog Johannes Jørgensen det nye kursus, efter at han var bleven cand. theol. Nu var virkelig det store sket, at *kundskabsskolen* og *åndsskolen* havde fundet hinanden.

Den nye skole fik lokaler på højskolen, og eleverne fra de to skoler mødtes til mægtige diskussioner i højskolens foredragssal eller til fester i den store sal, uden at man mærkede noget imellem dem. Begge parter kom fra landet, og kursuseleverne var dengang velvoksne folk, som kom med lyst og vilje til at tage fat — akkurat som nu. Elever og lærere gik sammen som kammerater. Alting var primitivt, værelser og skolestuer, men også det stemte sammen med, hvad målet var for kursus: at skabe en demokratisk skole for dem, der ikke havde råd til at gå den almindelige vej.

Kursus alene var nu for lidt for J. Jørgensen, han ville også skabe en børneskole, der skulle have samme mål som kursus, og da mellemskoleloven kom 1903, oprettede han „Høng Mellem- og Realskole“, som han drev i forbindelse med kursus. 1913 sattes toppen på kransekagen med studenterkursus, der fik sin egen bolig i den nuværende økonomibygning, mens eleverne fik undervisning i realskolen, som var blevet bygget i 1909.

Mellemskolen var indtil 1909 så lille, at denne ikke fik eksamensret, og børnene måtte sendes til København for at tage eksamen. Vi arbejdede under små kår, og det var ikke de store lønninger, der holdt os fast til skolen; men hele livet på skolen og blandt eleverne og særlig skolens ånd fik en sådan magt over os, at Dolleris og jeg groede fast. Johs. Jørgensens skole var nok en eksamensskole, men jeg tror ikke, at hverken elever eller lærere følte sig trykket af det. Vi lærere stod solidarisk med skolen i eet og alt, for os blev eleverne aldrig numre, men mennesker, som vi skulle hjælpe. Skolen havde

eksamen som mål, og det glemtes aldrig, men ved siden af havde den et andet mål, et langt større, at hjælpe alle disse børn og unge til at få sans for det bedste i livet, „for alt stort og skønt herved.“

På mindstenen, som er rejst for Johs. Jørgensen, gav Dolleris udtryk for de følelser, vi unge nærrede for skolens styrer og vor ven. Der står:

Du bragte lys fra livets tind i vore unge sjæle ind.

Gid det lys altid må skinne over skolerne i Høng.

KAREN DOLLERIS.

Jubilarerne fra 1924 sammen med forstanderparret og fru Munk.

Til studenterne fra 1925!

SKAL VI IKKE prøve, om vi kan mødes i Høng til elevmødet i 1950 og fejre vort 25 års jubilæum? Gymnasiet ligger stadig overfor stationen, og man føler sig hjemme igen, når man går det lille stykke vej. Straks når vi ser hinanden, vil hver især lægge mærke til, at de andre ikke ser helt sådan ud som i gamle dage; men det varer ikke længe, før snakken går ligesom dengang, og det føles virkelig, som om tiden er rykket tilbage til 1925. Forstander Monrad og frue sørger for, at vi føler os hjemme på gymnasiet, vi kan komme og gå ligesom det passer os. Vi skal ud at se de kendte steder i byen og helst også omegnen, og nyde den skønne vestsjællandske natur, hvis det bliver godt vejr — og det bliver det sikkert. Det er også morsomt at træffe gymnasiaster af i dag, og se, at der stadig er møde i „Erانيا“ lørdag aften.

To af vort hold er i Amerika, og vi andre er spredt over hele Danmark, fra Mors til Femø og fra Esbjerg til København, men jeg foreslår, at vi i god tid træffer vore forberedelser, og reserverer den første week-end i september til mødet i Høng. Der er sikkert ingen, der vil fortryde det.

ERIK HALAGER.

Ud i den vide verden

Dansk student i Uppsala

Cand. mag. *Kr. Ringgaard*, en af skolens nuværende lærere, skriver på vor anmodning:

EFTER MANGE VANSKELIGHEDER og besværligheder ankom jeg i januar 1944 til Uppsala for at studere dér paa et svensk statsstipendium. Overgangen var overvældende. Efter det i både bogstavelig og overført forstand mørkelagte Danmark, forekom Sverrig næsten som en åbenbaring med sine tusinder af lys og sin ucensurerede presse. Den svenske rigdom var stor på baggrund af dansk fattigdom og faldt ustandselig i øjnene.

Alt dette ligger imidlertid langt tilbage i tiden nu, og meget er blevet forandret i de forløbne fem år. Jeg vil derfor her indskrænke mig til at fortælle om de mere bestående forskelligheder mellem landene. For mange var de tilfælde, hvor man havde lejlighed til at iagttage forskelle mellem danske og svenske forhold, mellem dansk og svensk sæd og skik, og mellem dansk og svensk lynne.

Det var naturligvis først og fremmest studenternes forhold, jeg lærte at kende.

En dansk stud. mag., f. eks., må under hele sin studietid dele sig nogenlunde ligeligt mellem sit hovedfag og sine bifag. Skønt studiet varer 7—8 år eller længere, er det kun få år, han kan føle sig fri og ubesværet, i den grad tyngende er det omfangsrige stof, han må igennem. Og når den store dag kommer, da han må gøre rede for sin indhøstede viden for en lang række strenge dommere, der i løbet af ca. halvanden time skal veje og vurdere hans udbytte af de lange år — ja, da er nervepresset så stort, at det er et under, at sammenbruddenes antal ikke er endnu større.

Ganske anderledes er det i Sverrig. Der tager man nemlig ikke eksamen, der tenterer man, og eksamen består af en række tentamina. Tentamen er en yderst behagelig form for eksamination. Den foregår uden vidne og ofte i professorens privatbopæl. Hver professor har tentamensperiode to eller tre gange i semesteret, og efter forudgående aftale om det nøjagtige tidspunkt vandrer man op til ham og sludrer en halv times tid med ham om sagerne. Bliver man så „underkendt“, ja, så kan man jo forsøge igen i næste tentamensperiode en månedstid efter. Man har lov at gå op så tit, man har lyst. Alt det uhyggeligt skæbnetsvangre ved vores eksamen er således ganske forsvundet.

Man kan gå op for eet, to eller tre „betyg“. Forskellen ligger næsten udelukkende i stoffets omfang. For tre betyg i engelsk skal man have læst så og så mange flere romaner og grammatiske værker end for to betyg. Og der er intet til hinder for, at man først går op for eet betyg, og så — efter en tids forløb — for to eller tre. Visse fag kræver tentamen i forskellige underdiscipliner. Ved „nordiska språk“ (der nærmest svarer til den sproglige del af vores danskstudium) skal man f. eks. først have tenteret i fonetik, dansk og norsk, inden man går op til den endelige tentamen.

Man kan naturligvis studere, hvad man har lyst til. Har man samlet seks betyg sammen, har man ret til titlen fil. kand. Med denne følger imidlertid ingen som helst rettigheder, bortset fra, at en akademisk titel altid er god at have. Hvis man vil være adjunkt ved et gymnasium, kan man ikke klare sig med seks betyg, så må man have otte, og man må naturligvis hente dem inden for skolens undervisningsfag, der må kombineres

efter visse regler. Man får så titlen fil. mag. Det almindelige er, at man studerer tre fag og tager 3, 3 og 2 betyg i dem. Selvfølgelig gør man et fag færdigt, før man begynder på det næste for ikke længere end nødvendigt at bebyrde sin hukommelse. En adjunkt kan imidlertid ikke uden videre avancere til lektor. For at blive det må man være fil. lic., d.v.s., man må have skrevet en licentiatafhandling, der i omfang er lidt større end de danske studenters speciale.

Gennemsnitlig kan man vel regne et semester pr. betyg. Det tager altså 4 å 5 år at blive fil. mag.

Tentamenssystemet benyttes også inden for de andre fakulteter, skønt det naturligvis i enkeltheder er anderledes udformet.

Det vil ses, at den svenske eksamensordning på alle punkter er langt humanere mod studenten end den danske. Til gengæld er uddannelsen måske mindre grundig, men dette skader sikkert ikke. Det er i hvert fald ofte vanskeligt at se, hvad danske gymnasie-lærere skal med meget af deres specialviden.

Også på andre punkter er den svenske student heldigere stillet end hans danske kollega. F. eks. står en mængde yderst velforsynede laboratorier og specialbiblioteker til hans rådighed, og institutternes mangfoldighed er stor.

Et kapitel for sig er studentlivet. Eftersom alle akademiske stillinger er bedre lønnet i Sverrig end her, kan studenten tillade sig at leve på en stor fod. Tilsyneladende er ingen bange for selv en stor studiegæld, og det er let at stifte lån. Der findes endog specielle lånekasser for studenter, og endvidere er der talrige legater. Studenterne morer sig derfor godt under deres studietid, ja, mange gør det så godt, at de har svært ved at løsrive sig igen. Evighedsstudenten, „överliggaren“, er derfor mere velkendt dér end her.

I Uppsala er studenterne samlet i *nationer*, efter hvilken landsdel de kommer fra. En student fra Uppland hører således til Upplands nation o. s. fr. Hver nation har sit eget nationshus, som er et rent palads. Brede tæppebelagte gange og trapper, stor festsal, bibliotek med mange bøger, læsestue, avisstue med dybe lænestole og alle mulige aviser. musikstue med flygel og rigelig forsyning af noder o.s.v., o.s.v. Tretten nationshuse af denne art findes der i det lille Uppsala. Man er oprigtigt imponeret. Rundt på væggene hænger statelige malerier af de berømtheder, der er udgået fra netop denne nation. Pengene til disse paladser skaffes dels ved et kraftigt kontingent, dels ved gaver fra gamle studenter. I nationshusene fester man gerne og længe. Og det er ikke små fedtede fester som vore. Ofte indledes der med middag, og i hvert fald skal man have „sexa“, en slags supé med varm ret og diverse drikkevarer. Mange traditionsrige fester findes der året rundt, som luciafesten eller valborgsmässöfesten, der strækker sig over tre dage og er uforglemmelig for den, der har deltaget i den. Det er klart, at det ikke er billigt at deltage i studentlivet, — og det skal man, hvis man vil være rigtig student. Selv i klædedragten ser man velstanden. Ved de danske universiteter er de lurvet klædte studenter i overtal. Den svenske student går efter vor opfattelse til daglig klædt som en rigmandssøn, og ved festen er han iført kjole og hvidt.

En dansk student føler mange gange misundelsen gnav i sine indvolde.

Medaillen har dog også en bagside. Det kostbare traditionsbundne studentliv fører med sig, at akademikerne står skarpt adskilt fra den øvrige befolkning som en særlig stand. Studenterne har ringe føling med folkets bredere lag, som til gengæld — måske som en følge deraf — i høj grad ligger på maven for akademikerne og behandler dem med stor ærbødighed og beundring. — Selv inden for videnskaben synes en vis afsondret-hed at gøre sig gældende. I hvert fald forekom det mig, at man i Uppsala inden for mit specielle fagområde, nordisk filologi, kun arbejdede videre i gamle skurer og intet havde tilovers for nyere strømninger. Men dette er vel næppe noget, der kan gælde generelt.

I 1944 fik livet i Uppsala endvidere sin særlige farve ved de mange flygtninge. Så at sige alle Europas nationer var repræsenteret, så overalt, hvor man viste sig, kom man i internationalt selskab, og man havde rigelig lejlighed til at gøre mange interessante bekendtskaber. Meget beklageligt var det, at der var så ringe forbindelse mellem de indfødte og udlændingene. Man måtte gøre sit valg og færdes enten i den ene eller den anden kreds, og begge parter gik derved glip af meget, der kunne have tjent til

udvidelse af horisonten. Skylden må her placeres på begge sider. Svenskerne åbner sig ikke for den første den bedste; det kræver lang tids bekendtskab, inden man trænger ind bag skallen. Deres krav til korrekt opførsel (herved forstås korrekt *svensk* opførsel) er store. Selv optrådte de over for flygtningene til det yderste korrekt, venligt og hjælpsomt, men hjertevarmen fattedes. Til gengæld kan man ikke med sin bedste vilje påstå, at flertallet af flygtningene opførte sig korrekt, hverken efter deres hjemlands eller efter svensk begreb om korrekthed. At man skal skik følge eller land fly, forstod de ikke. De fandt alle svenske sædvaner udelukkende komiske og udtalte højlydt denne deres uforgribelige mening. De optrådte larmende og fordringsfuldt, og al hjælp fra Sverrig tog de imod uden tak, som deres soleklare ret. Da de kun levede og åndede for krigen og dens udvikling, følte de sig yderst brøstholdne over svenskernes i øvrigt også ret uforståelige mangel på interesse for disse verdenshistoriske begivenheder. Svensk rigdom og veltvære var en torn i øjet på de fleste, hvilket dog ikke hindrede dem i efter bedste evne at tage til sig af denne rigdoms goder.

Således blev da det beklagelige resultat, at medens Sverrig i disse år skulle have været et hjemsted for mellemfolkelig forståelse, blev det i stedet et hjemsted for gnidninger og irritationsmomenter, skabt ved svensk stivhed og korrekthed, ved flygtningenes oprevne og ubalancerede nerver og ikke mindst ved en næsten ufattelig mangel på forståelse på begge sider. Medens man kunne have ventet, at Sverrig efter krigen ville have været knyttet til det øvrige Europa med bånd af venskab og taknemmelighed, så træffer man endnu i dag, fem år efter, næsten kun spænding og modvilje. I sandhed et sørgeligt resultat! For når hjælpsomhed og neutralitet har skabt dette, hvad er da ikke skabt af had og krig?

K. Ringgaard.

Et lektieinterval

Det var efter realeksamen afslutning, jeg begyndte at tænke paa at tage til søs i stedet for at fortsætte på gymnasium. Lysten til at rejse og se noget andet end de dagligdags ting havde altid gjort sig gældende og ytrede sig stærkere og stærkere under lediggangen, medens jeg ventede på at komme i gang med skolearbejdet på gymnasiet.

Begyndelsen til det nye skoleår dør lå flere måneder frem i tiden, da jeg en dag tilfældigt fandt en artikel i et blad om, at handelsflåden manglede folk, deriblandt radiotelegrafister.

En uge efter var jeg telegrafistelev på Marstal navigationsskole, hvor undervisningen foregik dels med opøvelse og træning i morsning og høremodtagelse, dels med kursus i teoretisk radioteknik og internationale radioreglements. Uddannelsen varer fra et til halvaudet år, alt efter om man vil tage radiocertifikat af anden eller første klasse.

Efter endt eksamen her oktober 47 fik jeg gennem Dansk Radio A/S hyre paa M/S *Asbjørn* tilhørende rederiet Holm & Wonsild. Der var på den tid ganske god mangel på telegrafister, og det var således meget let at få ansættelse uden en alt for lang ventetid.

Jeg kom ombord i København — den eneste gang, *Asbjørn* laa i dansk havn, medens jeg var med.

Næste havn var Gdansk — nyt navn for den tidligere rige handelsby Danzig, nu et område, hvor man — bortset fra en mindre, nogenlunde bevaret del af centrum — gade efter gade næsten kun ser hel- eller halvsmænstyrtede huse og hist og her svage spor af et lidet effektivt oprydningarbejde. Enkelte halvruiner tjener endnu som menneskeboliger, og en aften, da 2. styrmand og jeg var på vej ind til Gdynia, så vi et stærkt ramponeret hus, hvorfra lyset skinnede ud gennem store ikke helt tættede revner i den ene facade.

Fra Polen kom vi til Belgien, vel i dag det rigeste land i Europa; vi så i Gent og Antwerpen butikker med overflod af al ting og lagde mærke til en mængde amerikanske automobiler på gaderne. Jeg tror for resten, at man faktisk kan danne sig et let begreb om et

lands økonomiske situation, blot ved at foretage den mere eller mindre hyppige forekomst af nyeste bilmærker fra USA. Portugal f. eks., hvis escudos ligesom belgisk francs og dollars hører ind under begrebet hård valuta, lader også til at have fattet en vis forkærlighed for onkel Sam's „træsko“.

Min første jul ombord stod i Le Havre. Nytår fejrede vi i La Rochelle, en umådelig smuk og gammel by.

I midten af januar gik vi gennem Gibraltarstrædet paa vej til Østen. Under hele turen havde vi pragtfuldt vejr, sol om dagen og oftest stjerneklart om natten.

Dagene til søs gled af sted hurtigt og umærkeligt under de gode forhold mellem den 31 mand store besætning. Jeg fik blandt andet lært at spille skak i frivagterne. Den 8 timers lyttetjeneste fordelt på forskellige tider af døgnet formede sig som en interessant og behagelig afveksling i døgnets gang. Det kunne være morsomt at finde ud af, hvor mange danske skibsstationer, der befandt sig indenfor rækkevidde af ens egen station på mellembølge, eventuelt kortbølge. Korrespondancen direkte med Lyngby radio om aftenen eller natten havde sine interessante sider, selv om det til tider kunne trække i langdrag med at få forbindelsen etableret, alt eftersom kortbølgeforholdene var den pågældende aften.

Ved land blev stationen lukket, og jeg havde almindeligvis temmelig megen frihed. Ankomsten til hver ny havn fandt jeg i begyndelsen spændende og var altid ivrig efter at komme i land og kigge på de ny forhold. Som regel lå vi så længe ved kaj, at der var udmærket tid til dette sidste. I Saigon, som vi nåede 12. februar, lå vi f. eks. over tre uger, skønt de meget slet betalte kulier tit arbejdede nat som dag på losningen af det forskelligartede stykgods og den påfølgende lastning af ris til en del pladser i Nordafrika og Syd-europa.

Ved tilbagekomsten til Europa havde mange af besætningen håbet, at vi også ville anløbe dansk havn, men i stedet blev vi sendt ud på en tur over Atlanten til USA i sommeren 48.

Amerika blev en pragtfuld oplevelse. Det store, rige og pralende land med den gæstfri befolkning var som et eventyr for os at komme til efter al fattigdommen — eller skal man nøjes med at sige knapheden — i det meste af Østen og Europa. Det kan tages for et karakteristisk og meget belysende træk for Amerika, at man her ser mange af havnearbejderne, også negre, ankomme til arbejdspladsen i egen bil og entre op ad landgangen med „newspaperen“ i baglommen.

Vi kom efterhånden ind i en til dels fast rute mellem byerne på Amerikas østkyst på den ene side Atlanten og af og til varierende havne rundt om i Middelhavet på den anden side oceanet.

Der var stadig meget nyt og interessant at komme ud for, men i længden kan for meget nyt også komme til at virke ensartet. Man vidste så nogenlunde, hvad der ventede en i en ny havn: gader med fortove og en menneskestrøm, der ikke kom en ved, og som man ikke hørte til imellem. Lærte man nogen at kende, varede bekendtskabet aldrig ret længe, før man måtte ud på en endeløs farten omkring igen.

De fleste om bord længtes med tiden efter at komme hjem på ferie, og mange mønstrede af.

En dag i juli ca. 20 måneder efter påmønstringen i København sagde jeg farvel til Asbjørn og tog hjem fra Nice sammen med en del andre fra båden.

Herhjemme fandt jeg, at flere af mine gamle skolekammerater havde fået studenter-eksamen eller endnu gik på gymnasium og fik selv lyst til at lege lidt med lektierne igen.

Tiden til søs havde ærlig talt kun været en dejlig ferie — nok lidt lang, men ikke så lang, at der blev grund til at fortryde „sidespringet“.

„Gnisten“.

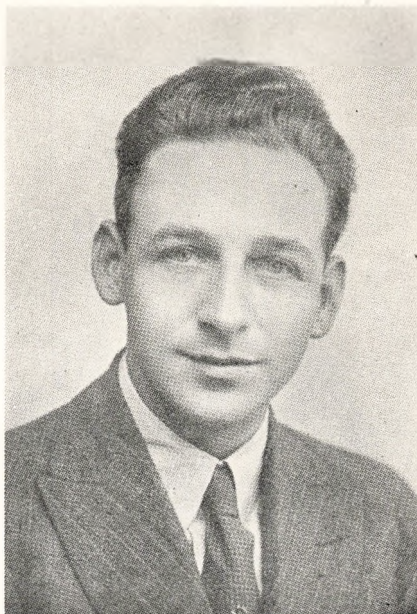
Mindeord

TO AF SKOLENS GAMLE ELEVER er i årets løb afgået ved døden, mag. art. *Magnus Stevns* og adjunkt *C. A. Sørensen*, studenter fra henholdsvis 1924 og 1936.

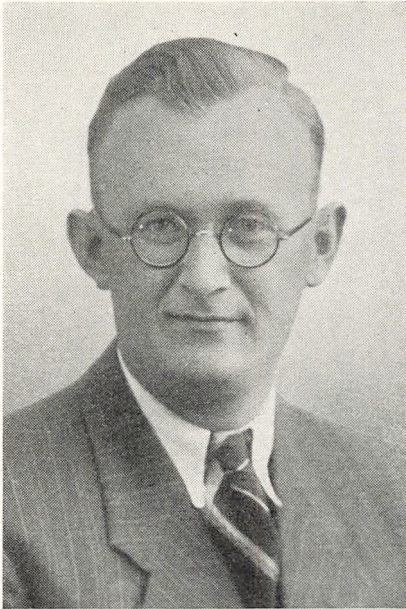
En af dem, der stod Magnus Stevns nær, provst, mag. art. *Vagn Riisager*, skriver om hans uddannelse, „at den fik det krogede forløb, med capricieuse træskohop ud i det praktiske landbrug, som synes at kendetegne så mange højskolebørns udvikling. Efter drengearene på højskolen i Kvissel og barndomsundervisningen i landsbyskolen og hjemmet kom han på Askov og Støvring højskoler som elev, medens han ind imellem tjente som karl på forskellige gårde, indtil han omsider via Hostruphuse Ungdomsskole og Høng Studenterkursus nåede præliminær- og studentereksamen. ... Nu gik det løs med universitetsstudierne, skønt heller ikke her eksamensrettet. Han studerede almindelig og sammenlignende litteraturhistorie ... og blev magister heri ..., men han havde også givet sig til at tage prøver i hebraisk og græsk og var en tid dybt inde i det teologiske studium, ligesom han havde været lærer ved Borups og Voldby højskoler. Nogle studierejser — til Berlin, Paris, Florenz og Rom — havde han også fået gjort, men efter at han i 1934 var blevet cand. mag. og året efter havde taget pædagogicum, blev han fastboende i København som lærer ved Danmarks Lærerhøjskole. I et par perioder var han desuden lærer ved Ingrid Jespersens Skole og ved N. Zahles Seminarium. Det var ikke et almindeligt eentonigt liv, men et såre arbejdsomt, hvis hovedmål trods alt aldrig tabtes af syne, der så altfor brat afsluttedes den 30. marts 1949. Man synes sikkert, at det var så altfor lidt, han nåede at få udgivet ... alligevel ... haderen af al teologi var i virkeligheden en habil teolog. Han, der afskyede æstetisme, var en fin æstet, men hans undersøgelser blev hverken golde eller betydningsløse, fordi de blev byggede på kærlig forståelse og inderlig indlevelse, og fordi de blev skrevet af det fine og følsomme menneske, der hed Magnus Stevns.“

Carl August Sørensen blev født den 15. august 1918 i Sæby ved Høng som søn af gårdejer H. P. Sørensen. Efter at have gået på Realskolen, blev han student her fra

Magnus Stevns

Carl August Sørensen

Gymnasiet og i 1942 cand. mag. i matematik og naturfag. Efter ansættelse ved Odense Studenterkursus og Åbenrå Statsskole, kom han til Tønder Statsskole som adjunkt. I Tønder stiftede han hjem, men helbredet var ikke stærkt, og i sommerferien blev en indlæggelse på sygehus i Odense nødvendig. På hans 30 års fødselsdag døde han.

En af hans kolleger skriver om ham, at „den 16. august kom der umiddelbart før morgensangen på Tønder Statsskole besked om, at adjunkt C. A. Sørensen var død. Meddelelsen kom som et chock for alle. Nok kunne adjunkt Sørensen til tider virke legemlig anstrengt, og allerede før ferien blev han syg, men ingen anede, at det var så galt fat.

Adjunkt Sørensen fik kun lov at virke 3 år ved Tønder Statsskole. Igennem disse år gjorde han et godt stykke arbejde. Hans store energi og arbejdslyst bragte gode resultater hos de hold, han nåede at dimittere, og både blandt elever og lærere har han efterladt et føleligt savn.

Hans vennesele og altid glade væsen gjorde, at man rent umiddelbart syntes om ham, og blandt lærerne ved Tønder Statsskole vil hans minde som en god og loyal kollega altid blive bevaret.“

Denne skole er jo ikke så gammel, at dens elever er nået op i de aldersklasser, hvor dødens host af naturlige grunde er stor. Desto mere tænker vi over, hver gang en af flokken falder fra. Selvom tabet altid vil være størst for dem, der har stået de afdøde nærmest, og som har kendt dem bedst, skal der også fra skolens side ved deres bortgang lyde et æret være deres minde.

M.

Et år er gået ...

ET ÅR ER GÅET, og igen synes man, at det er gået hurtigt. Er det den begyndende alderdom hos en selv, der melder sig? Gamle mennesker siger jo, at årene går hurtigere og hurtigere, des ældre man bliver. Eller skyldes hastighedsfølelsen, at året har været fyldt med arbejde, så der ikke har været tid til eftertænksomheds-pauser? I hvert fald har det været et arbejdsår, og som sædvanligt skal de følgende sider fortælle om de vigtigste ydre begivenheder, forstået som de hændelser, der afbrød den rolige arbejdsrytme, som udfylder hverdagen og giver den indhold.

ELEVTALEET holder sig stadig omkring de 90. Da vi i fjor fik lidt færre nye ind, er afgangsholdet i år ikke af de store, men normaltallet for hele holdet nås dog, da begynderholdet 1949 lige netop er blevet det næststørste med lidt over tres. Fordelingen mellem klasserne er rimelig: en helt fyldt 1ns og to 1m'n'er af ideel størrelse med en atten elever i hver. Blandt de nye er usædvanlig mange færingere. Også fra syd for Skelbækken har vi søgning.

BYGGERI. Som omtalt i fjor har tilskudslovens à conto betalinger kunnet frigøre anden kapital, så håndværkerne har kunnet sættes i gang med større opgaver.

Collegiet på Nyvej blev langt om meget længe færdigt og monteret. Faktisk kunne det først i sin fulde udstrækning tages i brug efter sommerferien 49. Efter forskellige overvejelser blev det besat af de noget ældre særlig blandt de nye, der under hr. Esmans Eriksens overledelse har søgt at forme sig den på en gang rolige og ret frie tilværelse, der skulle give de bedste arbejdsbetinger. Vi betragter indretningen af Collegiet som den største forbedring af elev-indkvarteringen, der under de forhåndenværende forhold — og i en overskuelig tid fremover — kunne findes.

På selve skolen „lurer“ vi stadig på at få bygget tagetagen på den nordlige udbygning med spise-stuen. Byggetilladelse foreligger. Når byggeriet ikke er sat i gang på dette punkt, er årsa-

Esmans hus og collegiet.

Den ny tilbygning.

gen den letforståelige, der hedder omkostningerne. Den nye tilbygning mod syd blev som ventet i løbet af opførelsestiden fra september 1948 til juni 1949 så meget dyrere, at den åd det meste af den sum, der var beregnet til nordfløjen. Resten blev så i stedet brugt til den længe ønskede indretning af styrtebad og vaskekummer i badeværelser på både drenge- og pigeangangen. Drengegangen fik tillige et ekstra w.c., medens pigeangangen fik et the-køkken. Der er også anskaffet en del nye møbler til øverste gang. Drengegangen er

indtil videre henvist til at slide de gamle op. Det er den sikkert også i stand til. Eller rettere: Alting har for den en ganske forunderlig evne til at gå i stykker „af sig selv“ — helt af sig selv.

Da nordfløjen ikke fik tagetagen, kunne den omflytning, der skulle give en skolestue til, desværre ikke blive til noget. Men en forbedring af ikke helt ringe virkning er indretningen af en korridor mellem skolegangen og spisestueklassen. Det dertil nødvendige gulvareal blev afgivet af lærerværelset. Det er derved vissevis ikke blevet større, men afgjort varmere. Og hovedfordelen er den, at man nu kan komme ind i spisestueklassen uden at skulle passere andre klasser eller snige sig gennem lærerværelset.

Den nye sydudbygning rummer i sin tagetage boliger for økonomaen og en ugift lærer, der har fået en vidtstrakt udsigt til Storebælt. De to underste etager har givet plads til forstanderlejlighed. Kun med nød og næppe blev håndværkerne færdige med kontoret og spisestuen den dag, eksamen begyndte. Undertegnede førte op i det første fag og havde ikke megen anelse om, hvordan stuerne ville komme til at se ud. Der var ingen møbler rykket ind, da eksaminationen begyndte. En time før frokost var stuerne klare til at tage mod møblerne. Men at se til var alt i orden ved censorernes indtog.

Ud for nordenden af hovedbygningen har elektricitetselskabet tvunget skolen til at give det ret til at opføre en transformatorstation. Ingen protester har hjulpet, men læsligere bygning i forhold til omgivelserne skal man lede længe efter. Det er til at græmme sig over. At det elektriske ur herefter skulle komme til at gå nøjagtigere end før, er kun en ringe trøst — især for dem, der hermed mister en undskyldning, når de er kommet for sent.

Brændselsloden har skiftet udseende, hvilket den ikke har tabt ved. Ved dens ombygning skabtes der muligheder for en tiltrængt sanering af de små sanitære udbygninger ved dens østgavl. Næste gang bliver det svinestiens og vaskehusets tur.

Haven er efter tegning af en arkitekt fra Østifternes Haveselskab blevet omlagt helt og er nu en dejlig reel have med to store plæner omgivet af busktilplantning. Der er blevet en privatafdeling og en afdeling til eleverne med rigelige siddepladser i en passende blanding af læ og skygge. Indskrænkningen i køkkenhavearealet opvejes af, at den store køkkenhave på Engvej efterhånden er ved at komme i god kultur.

Alt i alt er vi med indretningen af Collegiet og de stedfundne til- og ombygninger kommet et stort skridt frem mod målet. Nu kan praktisk taget alle første års elever efter deres alder og køn indkvarteres enten på Collegiet eller skolen. Kun de ganske få, der udtrykkelig ønsker det, kommer til at bo i byen.

MEDHJÆLPERNE. Både blandt køkken- og lærerpersonalet har der været stabilitet. Ingen af lærerne er rejst siden sidst. Undervisningen besørges altså af frk. Pihl og frk. Humlum samt af d'hr. Ørnsnes-Christensen, Esmann Eriksen, Ringgaard og undertegnede. To timelærere er imidlertid kommet til: hr. Georg Hansen og hr. Johs. Jørgensen, begge fra Realskolen. De har hver en begynderklasse henholdsvis i historie og i fransk. At vi trods det samme samlede timetal har måttet udvide lærerkorpset, har noget at gøre med tilskudsloven. Hovedsagelig det, at forstanderen ikke længere må have så mange timer som tidligere. Vikarer har der heldigvis ikke været brug for.

Det kan også bemærkes, at vi i år har måttet gå over fra 45 minutters til 50 minutters timer. Til gengæld har vi indført week-end, idet timerne på ugens sidste dag kun er på 40 minutter. De længere lektioner har medført, at vi har måttet udvide skoletiden både om morgenen og om eftermiddagen.

I faggrupperingen er der sket det, at tysk for matematikerne fra i år er udgået. Det har på flere måder vist sig praktisk at samle matematikernes sproglige anstrengelser om færre sprog. Timerne fra tysk er da overflyttede til engelsk.

FORHOLDET TIL MYNDIGHEDERNE har som de senere år taget en stor del af forstanderens tid og arbejdskraft. Nu da tilskudsloven skal til at praktiseres i enkeltheder, oplever kurserne nøjagtigt det samme, som da loven selv skulle til at løbe af stabelen. Trods velvilje fra alle sider, glider sagen kun uendelig langsomt. Kurserne ligger igen i sidste del af rækken og må vente, til alle de skoleformer, der også fik deres tilskudslove før os, får deres cirkulærer og anordninger i orden. Det vil i praksis sige, at lønninger helt fra 1. april 1947 ikke kan endelig udregnes og pensionsforhold endda fra samme tid i 1946 ikke fastslås. Følgelig kan regnskaber ikke afsluttes og tilskud ikke gøres op. Dette er selvsagt, så lang tid som der er gået, i høj grad utilfredsstillende. Selvom à conto tilskud fra ministeriet kan dæmpe lidt på utålmodigheden hos en selv og ens kreditor, ville man gerne vide, hvad man havde at rette sig efter. Men også dyrelavstiden får vel en ende, og selve fundamentet for økonomien — loven — er da i alle tilfælde vedtaget.

Pensumnedskæringskommissionen har endelig i oktober afgivet sin betænkning — godt et halvt år senere end ventet. Indholdet er i sine hovedtræk kendt fra dagspressen. Der har i udvalget været fuld enighed om, at eksamens værdi ikke måtte devalueres gennem en uforholdsmæssig nedskæring af kravene. Derimod søges arbejdsbyrden lettet gennem en omlægning af kravene. Perifert stof udgår og mekanisk udenadslæren søges undgået til fordel for en mere selvstændig fordybelse i de centrale dele af stoffet. Da navnlig den nysproglige linie kan trænge til en samling om det væsentlige, foreslås matematik på denne linie afskaffet og fagets timer fordelt mellem latin og fransk. For at hjælpe matematikerne i et af deres sværeste fag, lægges de timer, der frigøres ved afskaffelse af tysk for matematikere, til denne retnings fransktimer.

Alle disse bestemmelser om fag og pensum overføres umiddelbart på studenterkurserne. Men tillige opnår disse efter betænk-

Et glimt fra haven.

Frikvarter.

ningens forslag, at de må udtage de 2% af eksamensstoffet selv mod nu næsten intet, og at meropgivelserne i forhold til Gymnasierne reduceres til 25 %, hvilket navnlig for de sproglige vil betyde en ganske betydelig lettelse, ikke mindst når man tænker på, at man for fremtiden må tage ordbøger med til skriftlig eksamen. Års-karakterer havde vi håbet at nå, men af navnlig skolepolitiske grunde mente man ikke at kunne tiltræde dette ønske.

Alt i alt kan man

som en af de kursusrepræsentanter i kommissionen sige, at det var en værdifuld oplevelse at være med. Gennem udbytterige og også fornøjelige drøftelser har man lært meget om de problemer, der var til debat, ikke mindst lært at se dem også fra andre sider end den, hvorfra man selv mener at måtte se dem. Synspunkter, der fra begyndelsen kunne stå skarpt overfor hinanden, bøjedes mod midten. Vi kan fra kursernes side sige, at vi fik ikke, hvad vi med Gymnasieskolernes Lærereforening i ryggen havde håbet at få. Men at de indvundne resultater er et meget stort skridt fremad, er der ingen tvivl om. Vi vil få langt bedre arbejdsvilkår ikke alene økonomisk, men også fagligt i de kommende år — forudsat at kommissionens forslag bliver gældende bestemmelser. De fik ved gymnasielærernes efterårsmøde en noget kritisk modtagelse, ganske vist netop mest af dem, man på forhånd kunne sige sig selv ville være mest kritiske, enten fordi nyordningen ville komme til at gå ud over deres fag eller ikke gav deres fag det, de havde ventet. Når alles interesser afvejes mod hinanden, kan forslaget vistnok ikke se ret meget anderledes ud. Forhåbentlig vedtages da ordningen, selvom ens ønsker ikke blev fuldt opfyldte. Det er meningen, at reformerne for gymnasiernes vedkommende skulle træde i kraft til sommerferien, og det er mit oprigtige håb, at det samme kan ske for kurserne. Nu får vi se, hvor mange af forslagene, der bliver gældende bestemmelser.

Parallelt med kursernes forhandling i Pensumkommissionen om faglige forhold har der været drøftelser med undervisningsinspektøren om en række spørgsmål af mere intern art. Der er udsigt til resultater, der også i nogen grad vil berøre eleverne, for eksempel visse ting vedørende eksamen. Men da aftalerne endnu ikke er endeligt stadfæstede af de bestemmende myndigheder, skal enkeltheder ikke røbes.

Også ungdomskommissionen har afgivet betænkning. Hvis dens forslag skulle blive virkelighed, vil det i høj grad komme til at betyde noget for kurserne, idet man foreslår en stærkt udvidet stipendieordning for gymnasiasterne, herunder også kursuselever. Og selvom kursernes tilskudslov anviser mindst 30 % af de normerede skolepenge i understøttelse, er der behov for langt flere penge til dette formål, ikke mindst når det gælder kostskolelever. Et så radikalt forslag som ungdomskommissionens kommer næppe til at gå igennem, men selv en langt mindre forbedring af tilskudsmulighederne må hilses med glæde. De elever, der er henvist til kostskoler, er faktisk handicappede i sammenligning med elever, der kan bo hjemme.

MØDER OG BESØG er gået på vanlig vis med adgang til møder på højskolen og andre steder på favorable vilkår. Nordens rejselektor var i år *Ivan Kruckenberg*, der engang i januar om formiddagen fortalte om et emne fra svensk litteratur. Om aftenen læste — eller rettere spillede han for vore egne elever og de sædvanlige gæster fra realskolen et af den jubilerende Strindbergs historiske ungdomsskue-

spil. Det var i henseende til kraft og liv en ganske forbavsende præstation af en mand på over 70. — I dette efterår besøgte realklassen fra den private realskole i Kalundborg os under ledelse af en af vore tidligere studenter. De fik demonstreret en række fysikforsøg og deltog om aftenen i en fornøjelig Eraniaaften. Oven i købet vandt de hvem-ved-hvad-konkurrencen.

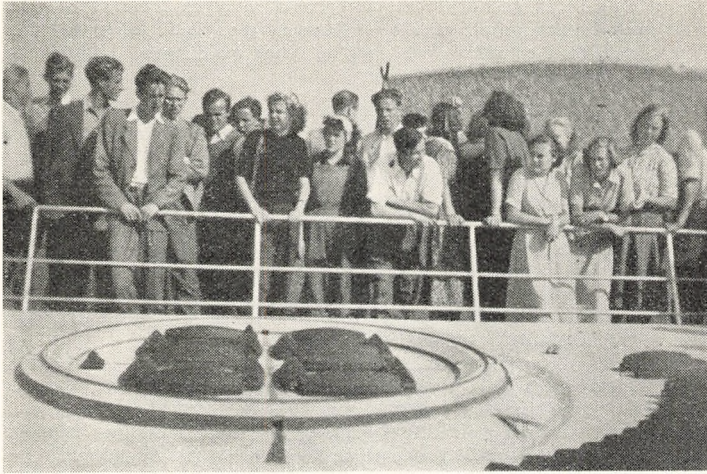
EKSKURSIONER OG UDFLUGTER. I fastelavnsferien var de allerfleste elever og lærere ligesom i fjor i København. Den ene aften var der sammenkomst med gamle elever også fra realskolen. Den anden overværede vi i Det kongelige Teater opførelsen af *Genboerne*. Det tør siges, at der var nogen spænding til stede, om vi overhovedet kom ind. De billetter, som teateret havde solgt til os, havde de også solgt til andre. Det er vist det, man kalder dobbeltdrift. Trods røde lygter lykkedes det dog at få alle ind, tildels på særdeles fine pladser. 4—5 måtte dog nøjes med ståpladser. Museumsbesøget gjaldt denne gang Wienerudstillingen, hvis hovedværker og baggrund først ganske kort var gennemgået hjemme. Vi havde specielle omvisere — forøvrigt udmærkede. Der skete blot det, at inden vi var nået ret langt hen gennem salene, var holdene femdoblet eller mere af folk, der bare trængte sig på, og som nærmest var fornærmede over, at så unge mennesker som vore elever forsøgte at stå foran dem. Mandag var vi så heldige at komme ind til en forevisning af Radiohuset.

De geologisk-historiske ekskursioner har i maj været to, begge for begynderklasserne. Først for både sproglige og matematikere turen Tornved Bjerg — Tveje Merløse — Audebodæmningen — Høve — Dragsholm — Saltofte Høj. Et par dage senere tog matematikerne alene turen Sorø — Ringsted — Stevns Klint — Fakse Kalkbrud. Mandagen efter elevmødet tog alle i biler eller på cykle til Mullerup mose, Trelleborg og Antvorskov. Endelig har nu sidst i oktober en god snes stykker overværet et gæstespil på Det kongelige Teaters nye scene af The Young Vic Company. Det var *Skarsommernatsdrøm*, der blev givet.

FESTER. I november knyttede vi påny nærmere forbindelse med værterne ved at invitere dem til

Høng, set fra vandtårnet.

Fra Trelleborg.

Martsprøven var denne gang lagt an på en noget anden måde end de tidligere år. Der blev kun prøvet i nogle af hovedfagene, således at det hele kun tog en uge af skolearbejdet. Den repetition af stoffet, der er en af den fulde martsprøves fordele, blev der skaffet tid til på et senere tidspunkt, idet vi gav læseferie i så at sige hele tidsrummet mellem skriftlig og mundtlig eksamen. Denne ordning giver mere end den gamle lejlighed til at skaffe sig en samlet oversigt over stoffet gennem eget arbejde. På den anden side stilles kravene til den enkelte på en noget anden måde end før, hvilket måske ikke alle var helt klare over her den første gang. Alligevel er vi indstillede på at fortsætte med samme form for martsprøve.

I denne forbindelse fik vi et slående eksempel på, hvad jævnt og støt arbejde i årets løb betyder som støtte ved selve eksamen. I begyndelsen af mundtlig eksamen blev *Jakob Hansen* syg af gigtfeber. Sygdommen tog snart en meget alvorlig vending, for ikke at sige, at det

aftenunderholdning og kaffebord sammen med eleverne. Vi søger at finde frem til en passende form for samværet, som vi absolut agter at fortsætte med Skolekomedien i december blev denne gang instrueret af frk. *Pihl* og hr. *Ringgaard*, der absolut kunne være præstationerne i *Dr. Knock* bekendt. Ved juleafslutningen i år talte vores nye sognepræst, pastor *Krohn* Ved nytårsmodtagelsen gav undertegnede, som det plejer at ske, en oversigt over det svundne år ude og hjemme.

En kendt situation.

blev så kritisk som det kunne tåle at blive. Den paradoksale situation indtraf, at sygehuset forbød Jacob at læse, men på det indstændigste bad, om han ikke måtte eksamineres. Det clock, en afbrydelse af eksamen ville betyde, ville det anspændte hjerte ikke kunne have tålt. Den dag, da huen endelig blev sat på hans hovede, var der vist ikke lykkeligere student i Danmark. Læger og sygeplejersker, censorer og kammerater, og vi har vist også lov at sige pastor Krohn og lærerne, hver havde på deres vis gjort sit til, at alt endte godt. Ved elevmødet glædede Jacob sig til at tage fat på medicinen i Aarhus. At hele historien ved at komme i bladene blev dramatiseret og overdrevet er en anden sag. Der er noget, der hedder agurketiden.

Student paa sygeseng.

Om afslutningen hedder det efter „Sorø Amtstidende“'s referat:

— I går eftermiddag holdtes en festlig afslutning på Gymnasiet. Foruden det store studenterhold var mange forældre og pårørende samlede. Man bænkedes i spisestuen om de lange borde, der var smukt smykkede med røde og hvide nelliker. Det 10. hold studenter, der dimitteredes af forstander Monrad, er det hidtil største hold i gymnasiets historie. De festlige, hvide huer lyste ned langs den ene bordside, og de lykkelige bærere strålede af tilfredshed over endelig at have nået det længe ønskede mål. Efter sangen „Hvor smiler fager den danske kyst“ bød forstanderen velkommen, og så lod man den fortrinlige middag vederfares fuld retfærdighed. Efter en sang talte forstander Monrad til studenterne. Han sagde bl. a.:

— En studentereksamen i dag fortæller om de kundskaber, der er erhvervet, og om evnerne til at skelne mellem det væsentlige og det uvæsentlige — mellem småt og stort. Og tillige viser det sig, om evnen til at klare en situation i en snæver vending er til stede. Det er værdifuldt at kunne bruge alle de kundskaber og evner, man har. Det gælder om under eksamenspresset at holde nerverne kolde og kunne klare situationen.

En studentereksamen fortæller altså om kundskaber, der er opnået, men oplyser derimod ikke meget om, hvordan studenterne er som mennesker. . . . Det er meget vanskeligt at bedømme et hold som mennesker. Om en halv snes år kan indtrykkene være forandrede, og derfor bør man være forsigtig med at tale om særpræg på længere sigt for et hold. Det foreløbige indtryk af jer, føjede forstanderen til, er nærmest dette: „Ikke færdig, men altid på vej“.

Det gælder også om at være i bevægelse, ikke stivne eller stå stille. Det duer ikke at være dagdrømmer og sprede sig for meget, det er også galt at blive færdig og måske stille sig som tilskuer ved siden af vejen, i stedet for at være på vej. . . . De nye studenter har nået et mål, men der er meget at lære endnu, både for dem, der går ud i det praktiske, og for dem, der vil læse videre. Ordet student betyder at være søgende, — stræbende, men det gælder om at stræbe efter et mål. Planløse bevægelser er kun et spild af kræfter; man må have idealer at stræbe mod.

Indirekte har vi på skolen søgt at give jer dette, bl. a. gennem sangbøgerne. Morgen- og aftensangene, sangene om Danmark og ungdommen peger på kristendom, fædreland og forholdet mellem mennesker. Der er i den danske sangskat i poetisk form fremhævet grundværdier, slægterne har kunnet leve på . . .

Vi siger jer tak for det, vi har lært af jer, og vi ønsker for jer, at I ikke må gå i stå, men holde jer for øje et værdifuldt mål, som I stræber efter. Lykke til at være studenter på den måde!

En lang række talere havde derefter ordet for at takke forstanderparret og lærerne samt prise kammeratskabet.

Stud. art. *Christian Buhl* bragte en hilsen fra 1. kl. og takkede studenterholdet for hjælpsomhed. Der har ikke været skel mellem de to klasser, men derimod et rigtigt kammeratskab på en god måde. Han ønskede studenterne held og lykke i fremtiden, ikke blot til gavn og glæde for den enkelte, men til lykke for Danmark. Studenterne leve! Buhl overrakte holdet en gave til student *Jacob Hansen*, der ligger syg på *Sæby sygehus*.

Cand. mag. *Esmann Eriksen* bragte, da formanden, redaktionssekretær *Hans Bagge*, var blevet forhindret, en hilsen fra *Erania* og bød de nye studenter velkommen i foreningen. Jeres fremtid vil være præget af opholdet på skolen, I vil ligesom have rødder her. Vi vil pleje kammeratskabet i *Erania*.

Student *Niels Borchersen* takkede på holdets vegne forstander *Monrad* og frue, lærere og køkkenpersonalet. Vi føler os knyttet til skolen, og vi holder af den. Derfor har vi meget at takke for.

Sognepræst *Starmose*, *Ubby*: Studenterne har nået en milepæl, men der er mange flere, og det gælder hele tiden om at vælge den rette. Ønskede *Gymnasiet* lykke og fremgang og takkede forstanderparret og lærerne.

Bibliotekar, fru *Stenbæk*, takkede studenterne for deres brug af bibliotekets bøger og skolen for den gode lærdom, eleverne havde nydt, og det smukke kammeratskab, som rådede.

Frk. *Diernisse* bragte en tak på de sproglige students vegne. Tak for de gode lørdagsaftener og tak til forstanderen og frue og lærerne for deres store hjælpsomhed og offervilje.

Boghandler *Thorbek* og skolen havde skænket flidspræmier, som forstanderen overrakte til frøken *Diernisse*, *Karl Johan Wöhlk* og *Erik Dahl*. 3 bøger, „Folkestyret gennem 100 år“, skænket af rigsdagen, blev tildelt *Aage Møller Jensen*, *Aage Hansen* og *Jacob Hansen*.

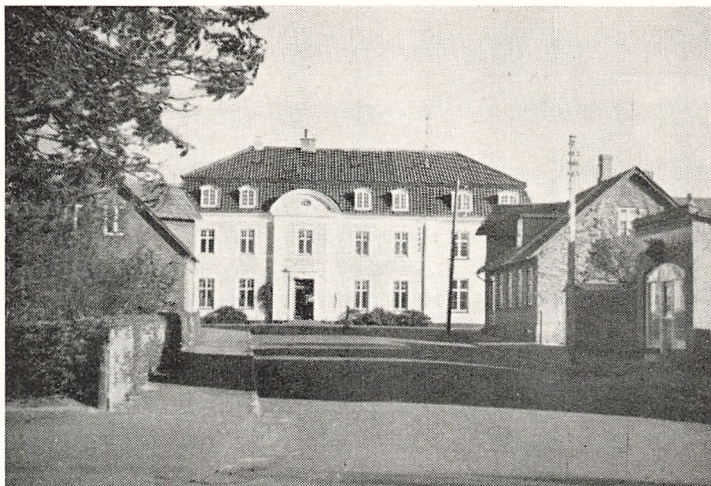
Lærer *Clausen*, *Smakkerup*, lykønskede de nye studenter.

Studenter 1949.

Det blev hen paa eftermiddagen, før forstander Monrad kunne slutte den festlige sammenkomst med en tak til elever, forældre og medarbejdere, og udtalte håbet om at mødes igen til elevmødet i „Erانيا“ den 3. og 4. september.

Kl. 17 kørte den glade flok studenter i ny-erhvervet smoking eller sommertøj og studierne i søde, hvide sommerkjoler sammen med forstander og lærere til Skælskør. En stor, dannebrogssmykket turistbil bragte dem til lystskoven ved „Danmarks solskinsby.“ Før en aften glemte man formler og årstal, højninger og stednavne og al den anden viden, der gennem årene var hobet op i hjernen, og satte et festligt punktum for gymnasietiden. — —

Set fra stationen.

Elevmødet holdtes den 3. og 4. september med god tilslutning af de yngre årgange. 25-års jubilarenes mødeprocent var derimod mindre, end vi gerne havde set det. Men vi forsøgte at gøre det så festligt og hjemligt for de mødte som muligt. Lørdag aften talte undertegnede om Tyskland ud fra *Fr. Meineskes* bog om *Den tyske katastrofe*. Høngsamfundets generalforsamling var, belært af erfaringerne, fjernet fra denne aften. Derved blev der bedre tid til underholdningen, der var absolut kvikkere og mere veloplagt, end den af og til har været. Bagsiden ved dette arrangement viste sig i det svigtende fremmøde ved generalforsamlingen søndag middag. Der var for faa med. Ved søndag-eftermiddagens fællesmøde med realskolen i husmandsskolens sal holdt fru *Dolleris* den tale, hvis hovedlinjer findes andet sted i denne bog. Sommertidens bortfald har også betydet friluftskomediens bortfald. Som en slags erstatning underholdt *Stig-Mervild*-kvarletten os om aftenen før dansen. Det var smukt, kultiveret og meget morsomt, hel igennem vellykket.

Og så er beretningen om året ved at være slut. For undertegnede står det som et år i byggeriets og pensumkommissionens tegn, et år af næsten overvældende travlhed, men en god travlhed, fordi den betød, at studenterkursernes stilling i almindelighed og dette kursus i særdeleshed blev styrket. Man iik på så mange måder mere fast grund under fodderne, hvad angår de ydre rammer: økonomi, husrum, pensum. Trods al sendrægtighed med løsningen af dette eller hiint synes man dog at kunne skimte, hvor vejen går frem. Og det kan man ikke være nok taknemlig for, thi des flere kræfter kan vi fra skolens side få frigjort til at sætte ind på „den indre front“ til gavn for eleverne, så vi ikke blot kan hjælpe dem med at proppe kundskaber paa, men også kan hjælpe dem til det langt sværere, der hedder en rig menneskelig udvikling. For også til det *skal* det blive tid selv på et kursus.

Med tak til alle gamle elever og venner af skolen ønsker vi alle

en glædelig jul og et godt nytår!

Deres hengivne A. T. og J. H. MONRAD.

Fra – om – til gamle kammerater!

HVERT ÅR, når stoffet til denne rubrik skal samles, spørger jeg mig selv: Skal du nu henvende dig blot til årgangsrepræsentanterne, eller skal du sende en forespørgsel ud til alle — medlemmer som ikke-medlemmer — for de jubilerende årgange. Resultatet er hidtil blevet, at jeg delvis gør begge dele; det afhænger bl. a. af samarbejdet med årsrepræsentanten. Jeg véd endnu ikke, om det er falsk beskedenhed eller mæglighed, der gør, at næsten ingen svarer på opfordringen. Så meget mere grund er der til at takke de årsrepræsentanter, som i år har lagt et stort arbejde i at samle stof, og som atter i år gør denne rubrik til måske årsskriftets mest læste.

Esman Eriksen.

1925 (næste års 25 års jubilærer). Inspektør, cand mag. *Halager* skriver:

Aksel Andersen har haft den sædvanlige amerikanske karriere: tallerkenvasker, handelsrejsende, arbejdsmand, opvarter, arbejdsløs, etc. Han er nu ansat i en bank i New York, som hedder „The Marine Midland Trust Co.“. Han er gift med en norsk pige, Nancy Fagerlie, og de har to børn, Gorm (14 år) og Nancy (10 år). Gorm går i skole på Birkerød statsskole. Aksel sender sine venligste hilsener og tanker til alle sine gamle venner. Hvis de nogensinde kommer til verdens ny centrum, da må de ikke glemme at besøge ham.

Johannes Bredsdorff blev cand. mag. i 1932 (dansk og fransk), men døde i 1933. *Erik Halager* blev cand. mag. i 1932 (engelsk og tysk), har senere taget handelsfaglærereksamen og tillægseksamen i spansk og foretaget studierejser i flere lande. Var i nogle år lærer i Odense ved Nørregades friskole, handelsskolen, seminarieret og årskursus for lærere. Siden 1943 inspektør ved Esbjerg handelsskole; desuden censor i engelsk. Gift med Olwen Williams fra Wales, to børn.

Mogens Haslund døde som stud. med.

Aage Henriksen bor på sin fødeø Femø og er direktør for et aktieselskab, der handler med korn, foderstoffer, brændsel og gødning. Gift og har tre børn, to piger og en dreng.

Ejner Hoff Høyrup studerede teologi og tog filosofikum, hebraikum og tillægseksamen i græsk; men efter ca. 6 års forløb blev han alvorligt syg og måtte afbryde sine studier. Han er stadig syg og opholder sig i sit hjem i Gørlev.

Folmer Allerslev Jensen. Det oplyses, at Folmer er død i Canada for flere år siden. *Frede Jensen* begyndte at studere til cand. mag. i naturhistorie og geografi, men skiftede efter et par år til magisterkonferens i zoologi. Tog eksamen i bifagene (botanik og geologi); men hans studier blev afbrudt af sygdom og hospitalsophold i 1930 og 31. Senere genoptog han studiet, fik antaget de to store opgaver, men strandede på en af de små. På det tidspunkt var han blevet klar over, at konferensen ikke kunne bringe ham en stilling, som han kunne være tjent med. Han tabte derfor lysten til at forsøge igen, og gik over i praktisk virksomhed som handelsgartner, hvad han ikke har haft grund til at fortryde. Adresse: Jordløse S.

Hans Chr. Jensen har det ikke været muligt at opspore.

Kirstine Jespersen, f. Korsgaard, blev cand. phil. 1926, studerede fransk i Grenoble

og Paris 1927, gift 1928 med forlagsboghandler Iver Jespersen, fire børn. Har oversat et par bøger, og blev cand. psyk. i 1948.

Mogens Jørgensen tog veterinæreksamen i 1931 og havde forskellige assistent- og vikarstillinger til 1942, da han overtog en dyrlægepraksis i Ø. Jølby, Mors. Han har modtaget Jubilæumsfondens prisbelønning for en afhandling om tuberkulinprøver. Medlem af bestyrelsen for Thisted amts dyrlægeforening. Gift med Ragnhild Olesen fra Ø. Jølby.

Neal Norland, f. Njáll Sigurjónsson, studerede i to år ved Polyteknisk læreanstalt i København, men rejste til Amerika vinteren 1928 og blev amerikansk statsborger i 1935. Han har det meste af tiden arbejdet i Detroit, siden 1933 i „Michigan Tool Co.“. Har købt en landejendom udenfor byen og skal til at starte en planteskole som fritidsbeskæftigelse. Han har været to gange på besøg i Danmark. Gift med Rebekka Tvilling fra Strandby, Danmark, og har to børn, en pige på 16 år og en dreng på 14. Han sender sine venligste hilsener til alle sine gamle kammerater.

Ove Heilman Nøhr tog lægeeksamen i 1932. Efter forskellige vikariater var han reservelæge på Bogense sygehus 1932—34. Overtog derefter en landpraksis i Grønbjerg (Ringkøbing). Formand for den lokale sundhedskommission. Gift juli 1930.

Johannes Parkum, f. Pedersen, blev cand. mag. 1930 (engelsk og fransk) og tog senere sløjdlærereksamen. I nogle år var han lærer ved Torben Brix' skole og ved Københavns komm. fortsættelseskursus. 1935 lærer ved Vordingborg seminarium, 1938 adjunkt ved Vordingborg gymnasium, 1946 lektor samme sted. Han har udgivet „Faglig engelsk for seminarieret“. Gift.

Niels Kristian Petersen siges at være sagfører i København.

Poul Petersen, cand. jur., redaktør af „Dagbladet“, Thorshavn, selvstyrets organ, leder af ligningsdirektoratet, næstformand i Færøernes erhvervslånefond, medlem af bestyrelsen for Færøernes ulykkesforsikring og Færøernes brandforsikring, medlem af Færøernes lagting og dets sekretær og leder af Færøernes priskontrolråd. Han rejser undertiden i offentligt ærinde til Danmark og andre lande. Når man ser, hvor mange hverv han har, undres man ikke over at høre, at han er ugift.

Viggo Poulsen tog filosofikum 1926 og rejste til Canada i 1927, hvor han opholdt sig til 1932. Var bl. a. lærer i engelsk på emigrantskolen Danebod højskole, Edmonton, Alberta. Gift 1930 i Alberta. Ansat ved postvæsenet i 1933.

Johannes Rasmussen døde som stud. med. et par år efter studentereksamen.

1929 Da årsrepræsentanten, civilingeniør *Aksel Knudsen*, for tiden er i Amerika, er oplysningerne her lidt sparsomme.

Th. Christensen, eksamen som civilingeniør 1935, 1.2. samme år ansat ved a/s Sano, Hedehusene, 1.6.1936 salgsingeniør ved a/s Sander Hansen & Co., Kbhvn. 1938 medindehaver heraf sammen med sin svoger, civilingeniør Sander Hansen. Gift 9.5.1941 med Ruth Steendahl og har nu to sønner på 5½ og 2½ år. Mit firma er en maskinfabrik, der fremstiller bryggerimaskiner samt alt i aluminium fra 60,000 liter tanks på Carlsberg til de mindste kasseroller. Endelig bygger vi komplette vandværksanlæg. Megen eksport. Byggede i 1945 en ny fabrik i Glostrup og beskæftiger ca. 60 mand. En hjertelig hilsen til alle kammeraterne, der alle er hjertelig velkommen i mit hjem, men ring, så I ikke går forgæves; Rødovre 1233, Adr.: Vamdrupvej 23.

Richard Sørensen er præst i Aarhus og gift med *Ida Grønæk* fra samme årgang.

Jens Henry Jensen er førstelærer i Viskinge pr. Svebølle.

Fuldmægtig, cand. polit. *Ellen Mortensen* blev gift for et år siden, men lyder stadig navnet Mortensen.

Lars Christian Pedersen er læge i Sæby, Vendsyssel.

Aksel Poulsen er læge i Thorshavn.

Pastor *G. Poulsen*, Mylius Erichsensvej 17, Aarhus, fortæller selv: Tænk, at det nu er 20 år, siden man blev student; tænk, at tiden er gået sådan! Jeg er også blevet lidt halvskalet og tyndhåret. Blev teologisk kandidat med laud 1935, hjælpepræst ved Sct. Jacobs kirke i København 1935—37, sømandspræst og legationspræst i Gent (Belgien) 1937—40; det var særdeles lærerige og spændende år, lidt af krigen i Belgien oplevede jeg. Kom til Als og var sognepræst i Tandslet 1940—48, og er nu residerende Kapellan ved Sct. Johannes kirke i Aarhus. Jeg er glad for min præstegerning, som var mit mål, da jeg læste til studentereksamen i Høng. En glæde har det i de forløbne år været at mødes med gamle kammerater fra Høng; i Tandslet er *Roesdahl* læge, og i Sønderborg er *Mikkel Lund* politifuldmægtig; andre kammerater har jeg truffet forskellige steder; i mit sogn og nabolag bor civilingeniør *Carsten Munk*; *Richard Sørensen* og *Ida*, f. Grønbæk, er også præstefolk i Aarhus. Jeg er gift og har 4 børn.

1934 Årsrepræsentanten, cand. polit. *Thomas Rørdam*, lærer ved „Folkehøjskolen for unge handelsmedhjælpere“, Rungsted, har foretrukket at fortælle lidt om „dengang“, og det er ikke kedeligt. Her er det:

Femten års studenterjubilærer. Det var som sædvanlig en broget flok, de nye gymnasiaster, der begyndte i Høng i 1932. Et ret enestående konglomerat af stabile, jordgroede lærer- og bondesønner fra landet, iblandet fremmedelementer belastet med en broget fortid på andre skoler. Det må slet ikke have været så let for forstander Munk, og nu og da blev der da også kun tale om en kort, men til gengæld bemærkelsesværdig gæsteoptræden. Alligevel var mandefaldet, når dette fages i betragtning, beundringsværdigt ringe. I begyndelsen af 30'erne begyndte i reglen en 30 stykker i I G, af hvilke ca. 20 fik studentereksamen. Jeg mindes ikke dengang at have hørt om nogen, som var dumpet ved en sidste afgørende styrkeprøve. De usikre nåede sjældent videre langt ind i I. skoleår, før det skånsomt blev dem meddelt af forstanderen, at det vist var klogest at opgive studierne; men pillen indskredes da gerne af en skriftlig meddelelse til elevens forældre, hvoraf fremgik, at vedkommende var „afholdt af lærere og kammerater“.

Forresten var det i en historisk interessant tid, vi gik på gymnasiet, og dønningerne af de store begivenheder mærkedes da også her. Grønlandssagen fik sin afgørelse ved domstolen i Haag, og da det for Norge så sørgelige udfald blev meddelt i radioen, græd den store, stærke færing og selvstyremand Sigurd Joensen sine modige fæder. I Tyskland overtog Hitler magten, og på Høng hotel holdt nazisten, købmand Jørgensen, Gimlinge, stormende møder. Han mødte imidlertid kompakt modstand fra gymnasiasternes side, og han måtte forlade valpladsen som en slagen mand.

Meget er, efter hvad jeg hører, helt anderledes nu end dengang. Byen er blevet adskilligt større, og håde Vilhelm Pedersen og gymnasiet har udvidet. Men de, der dengang tog sig af gymnasiasternes åndsliv, er ikke mere. Fru Dolleris er formodentlig den eneste af datidens mere fremtrædende personligheder, der endnu lyscr op i gadebilledet. (Realskolebestyrer Johs. Jørgensen var da kun mellem-skoledreng). Ja, der er sandelig mange kendte ansigter, som man savner derude. Jeg nævner i flæng: Munk, Dolleris, Tormod Jørgensen og ikke mindst den særprægede dommer Hyrup. Det kan være vemodigt nok at tænke på.

— — —
Mon man stadig holder de gamle traditioner i live? Jeg tænker ikke mindst på Erantias fodtur til Tissø den første lørdag aften efter skoleårets begyndelse og oplæsningen af „Skærsilden“. Her blev vi for første gang rigtig for alvor rystet sammen under alskens skæmt og munterhed. Her knyttes venskaber uden persons eller køns anseelse, og her udvekslede den bly Ilse Kleiminger de første blikke med sin „Dysse“. Og nede ved Tissøens lave bredder sang vi, ledet af August Thomsen — dengang Erantias formand, nu ærværdig præst et sted ovre

i sit vindblæste hjemland ved Ho bugt — „Fred hviler over land og by“, inspireret af høstmånen.

En anden årlig tilbagevendende begivenhed, der heller ikke så let vil gå i glemmebogen, var gymnasiastrevyen, for hvilken brødrene Jørgensen og brødrene Munk havde hovedansvaret. I denne nytårsrevy umiddelbart efter juleferien blev de enkeltes meriter og ejendommeligheder ubarmhjertigt fremdraget i scenens skarpe projektørlys. Desværre husker jeg kun enkelte brudstykker af den store slutningssang „Gymnasiasternes indtogsmarch“, der blev mesterligt foredraget af revyens ukronede dronning Lis Hassing (Gud véd, hvor hun nu befinder sig?):

„Inde i en damekupé
kan man Ilse og Dysse se,
det er gymnasiasternes indtogsmarch.
I ekstratog med to maskiner for,
kommer Tykke til det nye år, osv. osv.“

Og så var der ballerne på hotellet til de lokkende toner fra musikdirektør og skomagermester Samuelssens band. Jo, det gik skam på livet løs, kun afbrudt af en enkelt lille mislyd, når forstander Munk så sig nødsaget til at anbefale en overtræt gymnasiast fra „Valhal“ at gå hjem i seng . . . dog, fru Møller var altid mild og forstående overfor patienter. Det var måske en lykke for hende, at hun var tunghør. Dagen efter serverede hun kaffe på sengen. Ja, hun var alt for god til os. — Engang foretog fru Munk en hårdt tiltrængt razzia på „Valhal“s loft. Det havde til følge, at tomme flasker, der engang havde indeholdt hjemmelavet Tokayer, kom for dagens lys. „Dette, formoder jeg, er Ebbes beskedne bidrag,“ bemærkede Munk tørt under den påfølgende alvorlige afhøring inde på kontoret. Lad mig i denne forbindelse heller ikke glemme spisestueballerne med vort fremragende elevorkester. Hvor var det festligt, når ballet åbnedes med Anders Jørgensens selvkomponerede Funkis-march, og vi trådte dansen med de kvindelige medlemmer af lærerpersonalet, frk. Buch og fru Brudsig eller Else Marie, „Tatol“, og bagerens Ruth, det faste og uundværlige inventar ved skoleballerne.

Sådan kunne man blive ved at fortælle. Nu kan måske en eller anden af disse spredte indtryk lade sig forlede til at tro, at vi ikke bestilte noget. Naturligvis gjorde vi det, og undervisningen var skam effektiv. To trediedele af studenterne fra 1934 fik 1. karakter. Det må vist siges at være ret enestående for et kursus, især når man tager i betragtning, at det ikke var på „egen bane“, men i Polyteknisk læreanstalts fremmedartede omgivelser, point'ene blev scoret.

Men det største udbytte, vi fik af gymnasietiden i Høng, var dog alligevel det gode kammeratskab mellem gamle Høng'ere. Noget tilsvarende opstår ikke på et københavnsk studenterkursus.

Tænk, at det virkelig er 15 år siden!

1939 Årsrepræsentanten, sekretær, cand. polit. *Jens Jørgen Lindsteen* fortæller: Årgang 1939 lader ikke til at være meget for sammenkomster. Til jubilæet i år mødte to op, og ved et nyt forsøg i København fornylig kunne der ikke skræbes mere end ni sammen. Men lidt fik man da at vide, — først om de sproglige:

Orla Christiansen har beboet ikke mindre end tre kollegier: Nordisk, Studentergården og nu Borchs, hvor han p. t. er inspector. Blev cand. theol. sommeren 46 og er hjælpepræst i Brøndbyerne. Ugift.

Selvfølgelig blev *Aksel Dreslöv* redaktør! „Stod i lære“ ved „Fyns Venstreblad“, var på Askov, ved Venstres pressebureau, som han repræsenterede i Stockholm i 1½ år, og har nu det daglige interview i „København“. Oplæste forleden med sin skønne sydfynske røst et par numre af „Skærsilden“ fra dengang. Ak ja.

Svend Fredens var stormanuduktør i sin studentertid, blev cand. oec. og undervisningsassistent ved Aarhus universitet. Boede ligeledes på kollegium, hvor han

har udviklet sin sangstemme betydeligt. Fru Fredens er født Jæger, og der er to børn i villaen i Risskov.

Sigurd Haugland studerer bl. a. musik — ses i alt fald fra tid til anden på Københavns gader, medførende en gulvviolin.

Jørgen Molt Ipsen tog i sommer afgangseksamen fra Gedved seminarium og er nu ansat ved Duborgskolen. Gift med en kollega sammesteds.

Folmer Lauritzen var en overgang mediciner, men er nu ekspert i udviklede apparater i „Struer“'s optiske afdeling. Gift med sin halvkusine Lissen, og er som i gamle dage den, der svinger penslen, når vi samles.

Karen Saksø er nu forretningskvinde og har efter sigende overtaget faderens firma.

Helene Storm Nielsen tog korrespondenteksamen og var i 1940—41 ansat ved Det kgl. teaters bureau. Gift i januar 1942 med læge Aage Reiter, Orup pr. Faxø. De har to børn og har foretaget adskillige rejser til udlandet, sidst til Afrika.

Og matematikerne:

Asger Baltzer har taget sin dyrlægeeksamen, men mangler lidt turnustjeneste(?). Vejer stadig ca. 50 kg, men er sidst set på rådhuset med favnen fuld af lysningspapirer, så nu får han vel lidt sul på kroppen.

Aase Christiansen er nu gift og hedder Hjorth. Var under krigen knyttet til Holger Danske II, blev i februar 44 sammen med sin mand sendt til Sverige, hvor de fik deres første barn, en pige. Siden har de fået en dreng. Aase skriver, „at hun i januar 49 tog medicinsk embedseksamen med 224 $\frac{1}{3}$ points, hvilket er nydeligt“, og at hun p. t. er turnuskandidat på Sct. Joseph hospital, København.

Niels Falkentorp ser sig i øjeblikket om efter en direktørstilling. Han har været kemiker og været ansat på Heinrich Jessens chokoladefabrik. Soldaterpapirerne er dog ikke de allerfineste . . .

Andreas Haugaard blev 1945 civilingeniør (bygnings) og assistent hos stads- og havneingeniøren i Rønne, hvis genopbygning han tog sig af til i år, da han blev assistent hos kommuneingeniøren i Glostrup. Gift 1946 med frk. Kirsten Bugge. „Herfølge“ er også gift og har tilmed en søn. Tog juridisk embedseksamen med l. karakter på 4 år, blev sekretær i ligningsdirektoratet og er også sagførerfuldmægtig, så det går da så nogenledes!

Peter Hermann gik på bryggerskole, var brygmester på „Stjernen“ og er nu direktør på Kalundborg bryggeri. Hans kone er læge på Kalundborg sygehus og også student fra Høng.

Poul Højvert blev i 1944 gift med *Ritha Bloch*, som jævnaldrende husker fra Høngtiden. Tog i sommeren 48 skoleembedseksamen (naturfag) med l. kar. og er nu på Øregaards gymnasium.

Kaj Kastrup-Nielsen var bibliotekar i Kalundborg i 4—5 år, men den „pekuinære smalkost“ drev ham bort herfra. Efter at have taget videregående handelsuddannelse, bl. a. på translatorskolen, blev K. ansat ved SAS, hvor han nu er overassistent „så længe det varer — der forestår jo store rationaliseringsproblemer herude.“ Gift.

Jens Jørgen Lindsteen er cand. polit. og sekretær under magistratens 2. afd. (mælkeordning, hospitalsvæsen m. m.). Blev gift med en sygeplejerske ved navn Trille og har en dreng og en pige samt nogle flotte flotte Sølv Sebrigts, der sammen med rosporten og hjemmevernet optager al hans fritid.

Knud Nielsen blev civilingeniør i januar 46 og var ved Frederikshavn skibsværft til marts 49, hvor han blev leder af Aarhus havns mekaniske afdeling (kraner, bugserbåde etc.). Gift og har en søn.

Marie Nielsen er flyttet fra sin fader og har ikke ladet sig opspore.

Jan Winther er civilingeniør og ansat ved DSB på „Sølvborgen“. Gift og har tre dejlige drenge.

1944 *Peter Næsvang* fortæller: Jeg valgte handelsvejen, der som så meget andet ikke altid er rosenbestrøet. Er uddannet i mel og korn, måske mest fordi jeg ville prøve, om man både kunne „blæse og have mel i munden“. Det kan man altså ikke! Har været lidt ude at rejse (Sverige, Norge, Tyskland, Tjekoslovakiet, England). Ej Paris endnu. Er forlovet meget stærkt! I England var jeg 3 måneder på Købmandsskolen. Var meget heldig med legater. Etablerede forretning pr. 1. november d. å. Gør det i korn og foderstoffer. Summa summarum: tilfreds med livets tilskikkelser ...

Egon Nøhr Poulsen fortæller: Jeg startede som landvæsenselev på Gjorslev på Stevns, derfra tog jeg på landbrugsskole et halvt år. Derefter måtte jeg ind og være soldat i to år, det sidste år dog som kornet og sekondløjtnant, dels i København og dels i Esbjerg. I foråret 1948 slap jeg så ud derfra, og fra dengang og til nu har jeg arbejdet på en gård i Midtjylland; nu håber jeg på i nær fremtid at blive selvstændig landmand, så jeg kan få et lidt mere fast bosted. Jeg er gift og har både dreng og pige.

Høngs vartegn

Årsberetning for »Erانيا«

SOM DET VIL SES af det følgende, er året i *Erانيا* alt i alt forløbet med en række gode og udbytterige aftener. Interessen har været stor, især i efterårssæsonen; måtte den også i den kommende tid være det.

Lad os begynde, hvor sidste års beretning slap.

DEN 30. OKTOBER var vi til KU-fest på hotellet.

DEN 26. NOVEMBER var værternes aften. Forstander *Monrad* indledte med at udtrykke håbet om, at forholdet mellem elever og beboerne i byen altid måtte blive det bedste. Derpå fulgte underholdning af enhver art.

DEN 13. NOVEMBER kom den med spænding imødesete midnatskabet i biografen. Under jubel blev et par Skipper Skræk-film forevist. Det nydannede sangkor og andre talenter fra skolen underholdt Aftenens punktum (en film) var desværre noget af en fiasko. Filmen hed — „Vildmarkens konge“!

LØRDAG DEN 20. NOVEMBER var der møde i *Dansk-Nordisk Ungdomsforbund* på husmandsskolen, hvortil vi var indbudt.

DEN 27. NOVEMBER månedsorlov.

DEN 4. DECEMBER rørte *Erانيا* igen på sig. Under stor tilslutning fortalte arkæologen *M. Ørnsnes-Christensen* om sin fornylig foretagne rejse i Polen. Foredraget gav et levende indblik i Polens indre og ydre forhold i dag. Aftenen sluttede med et par sange.

Så nåede vi DEN 11. DECEMBER til vinterens største begivenhed — skoleballet. Aftenen begyndte med opførelsen af skuespillet *Knock — eller Medicinens Triumf*. I *Erانيا*s protokol står der: Spillet forløb til alles tilfredshed, intet at udsætte på opførelsen. I G'erne spillede fint. — Instruktørens vanskelige job havde frk. *Pihl* og hr. *Ringgård* påtaget sig og løst upåklageligt. Kaffe på skolen og senere dans på hotellet til kl. 0,30.

Ingen kunne MANDAG DEN 20. DECEMBER beskyldte *Erانيا*s medlemmer for at være sløve og for dovne til at give møde i foreningen, for til generalforsamlingen denne dag var der af de 80 medlemmer modt 73 op. Sindene var i det vildeste oprør. Ville II G'eren *Borchersen* eller I G'eren *Henriksen* blive valgt? Ville *Rostra* blive nedlagt eller ville det kunne stå denne storm igennem? Resultatet blev, at *Borchersen* blev valgt til formand. Desuden blev følgende indvalgt i bestyrelsen: *Carl Johan Wøhlk*, *Tage Johnsen*, *Jorgen Lejerstofte*, *N. O. Lundby*. *Rostra* overlevede denne krise, frelst af optimistiske og ivrige I klassere. Chefredaktør blev *Hanne Lise Clausen*.

TIRSDAG DEN 21. DECEMBER havde vi vor mest stemningsfulde aften, „juleafslutningen“. Pastor *Krohn*, *Finderup*, holdt julealen; derefter kaffe, underholdning og lotteri.

DEN 29. JANUAR 1949 talte pastor *Tage Morsing*, Faarevejle, over emnet „Hvorfor er vi uenige“. Bagefter var der diskussion. Aftenen betegnes som værende „langt over forventning“.

FREDAG DEN 4. FEBRUAR havde *Erانيا*s bestyrelse stævnet *Rostras* redaktion til møde, da sidstnævnte uden bestyrelsens vidende havde indsat en betalt annonceopkræver. Det var imod foreningens og under denne også *Rostras* principper at betale en mand for at udføre et tillidshverv. *Rostra* vedkender sig sin skyld!

DEN 5. FEBRUAR filmseftermiddag og -aften: foredrag og fremvisning ved *Henning Carlsen*.

DEN 19. FEBRUAR fastelavnstest. Program som de foregående år.

DEN 9. APRIL ordinær generalforsamling. Valgt blev *Kr. Buhl, Eigil Christensen, Bent Andersen, Beier-Andersen, Jeppe Hagedorn*. *Rostras* chefredaktør blev *Gunnar Henningsen*. Desuden skete en del ændringer i *Rostras* love.

TIRSDAG DEN 17. MAJ sangaften med deltagelse af gymnasiaster fra Slagelse.

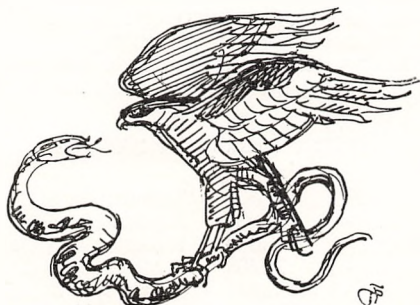
DEN 27. AUGUST oplæsning af pastor *Paludan-Müller*.

DEN 8. OKTOBER generalforsamling. Følgende blev valgt: *Poul Jacobsen, Hanne Lise Clausen, Jørgen Jacobsen, Mary Grethe Knudsen* og *Rolf Jarl Hakonsen*. Chefredaktør blev *C. J. Elhauge*.

DEN 29. OKTOBER oplæsning af lærer *Nielsen* fra Fyn; besøg af en realklasse fra Kalundborg.

Det var, hvad vi har foretaget os i årets løb; vi har store planer for den kommende sæson. Referatet heraf følger i næste nummer.

HANNE LISE CLAUSEN.

Elevforeningen

Elevmødet lå i år igen i september. Især for de yngre årgange er det et dårligt tidspunkt, hvilket da også mærkedes på tilslutningen. Elevmødets forløb var ændret på visse punkter. Sportskampen var sløjft — vist uden større savn — og generalforsamlingen var henlagt til søndag lige efter middag. Der er ingen tvivl om, at lørdagsaftenen vandt derved, på den anden side var det ønskeligt, om tilslutningen til generalforsamlingen blev noget større.

Statsautoriseret revisor *Kaj Larsen*, 25-års jubilarenes repræsentant, blev generalforsamlingens dirigent. Formanden, redaktionssekretær *Hans Bagge*, indledede sin beretning med at mindes magister Aage Stevns (1924) og adjunkt Carl August Sørensen (1936), og omtalte derefter foreningens virksomhed i det forløbne år. Februar-sammenkomsten måtte således betegnes som vellykket. Af flere grunde, men blandt andet også på grund af foreningens økonomi, burde samarbejdet på dette område med Realskolens elevforening fortsættes. Elevskriftet var blevet trykt i det hidtil største antal, men stigningen i foreningens medlemstal kunne desværre langt fra holde trit med de stigende trykningsudgifter. Derefter motiverede formanden bestyrelsens forslag om at ændre foreningens navn „Høng-Samfundet“. Dette spørgsmål medførte en meget livlig debat, hvor de yngre årgange, blandt andet repræsenteret ved *Johan Kristensen* (1947) gik stærkt ind for at bevare dobbeltnavnet. Ved en påfølgende afstemning blev bestyrelsens forslag vedtaget med ganske få stemmers overvægt. Spørgsmålet skal efter lovene føres frem til endelig afgørelse ved næste generalforsamling.

Kassereren, kontorchef *Erling Petersen*, gjorde rede for foreningens økonomi, hvorom medlemmerne allerede er orienteret gennem den udsendte skrivelse. Her skal gengives det fremlagte regnskab:

Driftsregnskab for 1948 — 49

Indtægt:		Udgift:	
Kontingenter	Kr. 1,240.40	Sammenkomster	Kr. 710.10
Salg af årsskrifter	- 472.00	Årsskrift	- 1,759.09
Indtægt ved sammenkomster	- 611.00	Kuverter, tryksager o. l.	- 163.70
Gaver	- 14.40	Porto	- 218.51
Renter	- 3.01	Gaver o. l.	- 7.50
Underskud	- 569.34	Diverse	- 51.25
	Kr. 2,910.15		Kr. 2,910.15

Status pr. 31. august 1949

Aktiver:		Passiver:	
Kassebeholdning	Kr. 157.12	Gæld (til Sorø Amtstidende)	Kr. 586.74
Girokonto	- 4.88	Konto f. livsv. medl.	- 100.00
Bankkonto	- 0.90	Formue iøvrigt .	Kr. 215.50
Kontingentrestancer: 340 kr. nedskrevet til	- 170.00	÷ Underskud ...	- 569.34
	Kr. 332.90		- ÷ 353.84
			Kr. 332.90

Foranstående regnskab har vi revideret og befundet rigtigt.

Nyborg, den 2. sept. 1949.

Høng, den 4. sept. 1949.

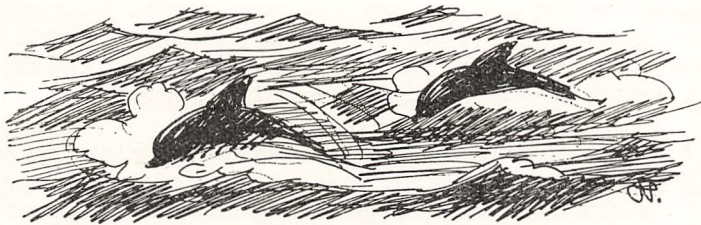
sign. *P. Frimann Jensen*.
Revisor.

sign. *Jens Jørgen Lindsteen*.
Revisorsuppleant.

Valgene. Efter stærk opfordring fra forsamlingens side lod *kassereren* sig genvælge; genvælgt blev også stud. polyt. *Uffe Bondebjerg Hansen* fra 1947; stud. polit. *Vilmar Joensen* (1947) ønskede på grund af sygdom ikke genvalg; i stedet for valgtes sekretær, cand. polit. *Jørgen Lindsteen*, København (1939).

Til bestyrelsessuppleanter genvulgetes læge *Alfred Fly*, Kerteminde, og stud. jur. *Erling Grinder* (47). Revisorerne, adjunkt *Friman Jensen*, Nyborg, og journalist *Dam O. Larsen*, genvulgetes.

Af årsrepræsentanter nyvalgetes for årgang 1945 stud. polit. *Niels Vestergaard*, for 1949 stud. jur. *Niels Borchersen*. — De øvrige årsrepræsentanter er: 1921 lærer *Anders Moseholt*; 1923 *Åge Fjalland*; 1924 *Kaj Larsen*; 1925 *Erik Halager*; 1926 *Hans Chr. Nielsen*; 1927 *Erik Larsen*; 1928 *Kr. Kold Jensen*; 1929 *Aksel Knudsen*; 1930 *Dagmar Simonsen*; 1931 *P. Friman Jensen*; 1932 *Alfred Fly*; 1933 *Hvidtfeldt Rasmussen*; 1934 *Thomas Rørdam*; 1935 *Edv. Nielsen*; 1936 *Orla Juul Petersen*; 1937 *Johs. Jørgensen*; 1938 *Højer Jensen*; 1939 cand. polit. *J. J. Lindsteen*; 1940 og 41 *O. Parbo*; 1942 *Sv. Christensen*; 1943 *Torben Høyer*; 1944 *Peter Næsvang*; 1946 *Erik v. Massenbach* og *Reiner Bonløkke Andersen*; 1947 *Aage Jensen*.

Til medlemmerne!

DET ER desværre nødvendigt for mig i denne „julehilsen“ til medlemmerne at beskæftige mig med noget så materialistisk som foreningens økonomi. Dette sker i fortsættelse af den skrivelse, vi i sidste måned udsendte til de ældre medlemmer med anmodning om at yde frivillige bidrag til supplerung af det lave kontingent (4,00 kr.), der nu kun dækker udgifterne til trykning af årsskriftet. Når bestyrelsen ikke har foreslået en kontingentforhøjelse, er det for at gøre det muligt for de yngre medlemmer, hvis indtjening er negativ eller i hvert fald ikke stor, fortsat at stå i Høng-Samfundet. Adskillige af dem, vi henveredte os til, har forstået dette og fulgt vor opfordring til at give et frivilligt ekstrakontingent. Forhåbentlig vil flere følge efter

Vi har udover disse bidrag håb om fra anden side at få en vis støtte, således at det derigennem skulle være muligt at bringe underskudet i 1948—49 på 569 kr. ud af verden.

I det år, vi nu er begyndt på, vil regnskabet efter alt at dømmes blive noget bedre, fordi vi har sparet lidt på årsskriftet . . . dog ikke alt for meget. Det er bestyrelsens opfattelse,

at medlemmerne ønsker et godt og fyldigt årsskrift, og vi agter at gøre os de største anstrengelser for at skaffe midler til at holde den nuværende standard.

Kun hvis medlemmerne fuldstændig svigter, vil vi gå til en radikal nedskæring af stoffet . . . men at det vil ske, har vi ikke hidtil haft grund til at tro.

Ekstraordinære bidrag til foreningen kan indbetales til kassereren, hvis adresse og post-gironummer er anført på omslagets 3. side.

Foreningens navn var et af de emner, som blev drøftet på generalforsamlingen i sommer. Ved 1. behandling (lovændringer skal behandles ved to generalforsamlinger) blev det vedtaget at ændre det til Høng-Samfundet for at undgå forvekslinger med de nuværende elevvers forening „Erania“. Det er jo nu engang ikke videre praktisk at have to foreninger med omtrent det samme navn. Flertallet af generalforsamlingens deltagere var enige med bestyrelsen heri. De, som stemte imod, var til gengæld overbevist om, at mange medlemmer ville være utilfredse med en navneændring. Der er hertil kun at sige, at disse utilfredse ved generalforsamlingen til sommer får lejlighed til at gøre deres indflydelse gældende. Er de da så mange, som nogle mener, står det jo i deres magt at omstøde den første generalforsamlings beslutning. Det er god demokratisk skik. Nu får vi se. Navneskiftet er intet „kabinetsanliggende“ for bestyrelsen, men på den anden side vil vi dog meget gerne have det gennemført. Vi håber derfor, at også tilhængere møder op til sommer!

4. februar har Høng-Samfundet sin vintersammenkomst i København. Den bliver denne gang formentlig i Kvindernes bygning, restaurant „Karnappen“ i Niels Hemmingsensgade. I år blev festen holdt i forening med Høng realskoles elevforening, hvilket var en fordel for os, idet underskudet da kun blev halvt så stort, som det ellers vilde være blevet. At det er en aften, som har medlemmernes bevågenhed, viste deltagerantallet, 175. De, som er forhindret i at komme til elevmødet i Høng, får her en lejlighed til at mødes med gamle kammerater. Vi håber, at lige så mange som i fjor vil benytte sig af den.

HANS BAGGE.

MEDLEMSLISTE

for Høng-samfundet »Erانيا« (pr. 5. december 1949)

Fru Ingeborg Munk, Mozartsvej 3, København V. (Æresmedlem.)
Forstander, cand. mag. J. H. Monrad, Høng Studenterkursus, Høng.
Fru A. T. Monrad, Høng Studenterkursus, Høng.

Lærere:

Cand. mag. Esmen Eriksen, Nyvej 1, Høng,
Cand. mag. Inge Humlum, Kulbyvej, Høng.
Assistent ved D.g.U., cand. mag. Peter Ingwersen, Valbygaardsvej 84, Valby.
Adjunkt Frede Jørgensen, Svingelen 4, Næstved.
Adjunkt Poul Nørreslet, Præstøvej 154, Næstved.
Cand. mag., frk. Ellen Pihl, Møllevej 7, Høng.
Cand. mag. Chr. Ringgaard, Slagelsevej 10, Høng.
Adjunkt, frk. I. Sadderup, f. Sørensen, Nymarksvej 62, Fredericia.
Cand. mag. O. Ørsnes-Christensen, Høng Studenterkursus, Høng.

Elever:

- 1921 Overbibliotekar Ingrid Vig Jensen, Centralbiblioteket, Esbjerg.
Læge Ejnar Larsen, Søllested, Lolland.
Lærer Anders Moseholt, Højagervej 6, Risskov.
- 1922 Prokurist, frk. Fanny Elisa Dahl, Hostrupshave 14 tv., Kbhvn. F.
Fru Marie Dyhr, f. Christensen, „Højbo“, Laven St., Jylland.
Sygehuslæge Alfred Fly, Kerteminde. (Livsvarigt medlem.)
Kommunelærer Tage Halse, Livjærggade 44, Kbhvn. Ø.
Kontorchef Th. Larsen, Rygaardsallé 25A, Hellerup.
Lærer, cand. jur. Julius Lavrsen, Skovsvinget 4, Middelfart.
Kommunelærerinde, fru Julie Mathiesen, f. Rasmussen, Mølleshusvej 60¹, Roskilde
Læge Peder Gravgaard Mortensen, Ø. Hvidberg pr. Redsted.
Dr. phil. Christensen Møller, Nitivej 13⁴, Kbhvn. F.
Bogholder Georg Nielsen, Lærlingehjemmet, Rantzausgade 60, Kbhvn. N.
Gdr. Thv. Nielsen, Hvilehøjgaard, Ugelstrup, Kr. Saaby.
- 1923 Adjunkt Niels Aage Nielsen Fjalland, Unnasvej 9, Helsingør.
Journalist Axel Jørgensen, Thyregodsvej 3, st. th., Valby.
Cand. jur. Karl Jørgensen, Buddinge Hovedgade 124, Gladsaxe, Søborg.
Cand. mag. Margot Mortensen, f. Jacobsen, Stadion Allé 26, Århus.
Adjunkt Thv. Nielsen, Tirsbækvej 9, Kbhvn., Vanløse.
Gdr. Valdemar Nielsen, Jelstrup pr. Haubro.
Forstander Gunnar Olsen, Glamsbjerg Fri- og Efterskole, Glamsbjerg.
Fru Paula Schibbye, f. Nielsen, Bülowvej 11³, Kbhvn. V.
Provst Aage Stevns, Vrendsted-Tise, Vendsyssel.

- 1924 Bogholder, frk. Ebba Christensen, Herninggade 14¹, Kbhvn. Ø.
 Amtslæge, dr. med. Jakob Jakobsen, Grejsdalsvej 6, Vejle.
 Knud Dahl Jensen, Åle, Jylland.
 Fru Alhed Jespersen, f. Nielsen, Hersegade 22, Roskilde.
 Redaktør Magnus Knudsen, „Fyns Tidende“s Assens-kontor, Assens.
 Statsautoriseret revisor Kaj Larsen, Ane Kathrinesvej 20, Kbhvn. F.
 Chefredaktør Arne Melgaard, Godthåbsvej 131, Kbhvn. F.
 Civilingeniør Gustav Mortensen, Stadion Allé 26⁴, Århus.
 Fuldmægtig, cand. polit. Ivar Munk, Trunnevangen 5, Charlottenlund.
 Realskolelærer Sv. Johs. Nielsen, Torvet 2, Kalundborg.
 Læge Johs. Petersen, Brørup.
 Læge Karl Kristian Rønde-Andersen, Vordingborg.
- 1925 Aksel Andersen, 41-37, 70 St., Woodside, N.Y., U.S.A.
 Inspektør, cand. mag. Erik Halager, Stavangervej 20, Esbjerg.
 Direktør Aage Henriksen, Femø.
 Fru Kirstine Jespersen, f. Korsgaard, Sølystvej 3C, Klampenborg.
 Dyrslæge Mogens Jørgensen, Ø. Jølby pr. Erslev.
 Ove Heilmann Nøhr, Grønbjerg st., Jylland.
 Landpostbud Viggo Poulsen, Havrebjerg.
 Neal Nordland, f. Niels Petersen, 21375 Telegraph, Detroit 19, Mich., U.S.A.
 Lagtingsmand, cand. jur. Poul Petersen, Thorshavn, Færøerne.
- 1926 Lærer Niels Bergstedt, Sønderød pr. Ruds Vedby.
 Bibliotekar Mine Islev, Hørsholm.
 Lærerinde, cand. mag. Ida M. Jensen, Realskolen, Bælum.
 Fru landsretssagfører Else, Lind, f. Nordgaard, Hurup, Thy.
- 1927 Fru Marna Bruun Brøste, Skovhuset, Bakkeallé 1, Hørsholm.
 Sagfører, cand. jur. Kaj Billeschou Hansen, Torvet 2, Saksøbing.
 Fuldmægtig, cand. act. Erik Larsen, Rørsøvej 6, Charlottenlund.
 Civilingeniør Johs. Røvsing, Vedstedvej 5, Valby.
- 1928 Sognepræst Kr. Kold Jensen, Henne.
 Dyrslæge Th. Møller Jensen, Odder.
 Møbelfabrikant Orla Johnsen, Slotsalleen 20, Slagelse.
 Tandlæge Bent Kring, Store Torv 6, Århus.
 Læge Jørgen Madsen, Gram
- 1929 Civilingeniør Holger Brændgaard, p. t. Indien.
 Sognepræs Arne Buus, Øster Assels, Mors.
 Civilingeniør Th. Christensen, Vamdrupvej 23, Valby.
 Inspektør O. Møller Christensen, Bøgevang 25, Virum, Lyngby.
 Cand. mag. Thyra Jensen, Sæbyvej, Aså.
 Civilingeniør Aksel Knudsen, p. t. U. S. A.
 Fuldmægtig, cand. jur. Ellen Mortensen, Overgaden o. Vandet 46², Kbhvn. K.
 Pastor G. Poulsen, Mylius Erichsensvej 17, Århus.
- 1930 Tandlæge Ellen Sophie Bertelsen, f. Daugaard, Klintegården 1², Århus.
 Fuldmægtig, cand. jur. Stig Holm, P. Bangsvej 242¹, Kbhvn. F.
 Politifuldmægtig, cand. jur. M. I. Lund, Sønderborg politikammer, Sønderborg.
 Sekretær, cand. polit. Henning Normann, p. t. F.A.O., U.S.A.
 Læge H. Rosendahl, Tandslet, Als.
 Ekspeditionssekretær, cand. jur., fru Dagmar Simonsen, f. Jensen, Ved Volden 12,
 Dyrslæge Th. Sørensen, Sindel. Kbhvn. K.
 Sekretær, cand. jur. Tyge Sørensen, Alekistevej 76³, Vanløse.
- 1931 Redaktionssekretær Hans Bagge, „Sorø Amtstidende“, Slagelse.
 Adjunkt Peter Frimann Jensen, Skovgyden 23, Nyborg.

- Dyrlæge Poul Toftegaard Jensen, Bøgevej 2, Hadsten.
 Arkitekt M.A.A. Helge Nørvig, Drosselvej 80, Kbhvn. F.
 Kontorchef, cand. polit. Erling Pedersen, Åbakkevej 48¹, Kbhvn. F.
- 1932 Fru Gerda Gernaa, f. Kjer, Buddingsvej 31A, Lyngby.
 Sekretær, cand. polit. Chr. Johansen, Flakholm 25, Vanløse.
 Civilingeniør Henry Klostergaard, p. t. U.S.A.
 Pastor Halvdan Knudsen, 4254, 3 Avenue, Los Angeles 43, Californien.
 Konstruktør Federico J. Mathiasen, Amagerbrogade 6, Kbhvn. S.
- 1933 Sekretær Margrethe Haugaard, Sindssygehospitalet, Vedsted pr. Hviding.
 Realskolebestyrer Jørgen Bent Jørgensen, Ringse realskole, Ringe.
 Landinspektør Kjeld Jørgensen, Rådhusstorvet 3, Randers.
 Adjunkt Torsten Jørgensen, Nyelandsvej 83³, Kbhvn. F.
 Journalist Kr. Hesselager Kristensen, Espevangen 46, Søborg.
 Sekretær, cand. jur. Marie Mouritsen, Næstvedgade 28¹, Kbhvn. Ø.
 Civilingeniør Karsten Munk, Ove Gjeddesgade 4, Århus.
 Cand. act. Else Nielsen, Jens Munksgade 14, Kbhvn. Ø.
 Civilingeniør N. Hvidtfeldt Rasmussen, Bogensegade 1, Kbhvn. Ø.
- 1934 Sekretær, cand. polit. David Munk, Vognmandsmarken 16, Kbhvn. Ø.
 Cand. polit. Thomas Rørdam, „Købmandshvile“, Rungsted.
 Sekretær, cand. jur. Margrethe Smidt, Torvegade 49¹, Kbhvn. K.
- 1935 Kommunalærer Gunnar Brebøl, f. Nielsen, Jernbanevej 21, Holbæk.
 Cand. pharm. Thora Broholm, Dalum apotek, Fruens Bøge.
 Sekretær, cand. polit. Søren Henriksen, Nürnberggade 6³, Kbhvn. S.
 Organist Anders Jørgensen, Bellahøjvej 125, Kbhvn. F.
 Fængselslærer, cand. polit. Ebbe Munk, Fårhuslejren, Fårhus.
 Sagførerfuldmægtig, cand. jur. Karl Nielsen, c/o Irs. Petersen, Grenå.
 Realskolelærer Aage Alsen, Realskolen, Langå.
 Læge Preben Bender Petersen, Amtssygehuset, Lemvig.
- 1936 Læge Ingrid Andersen, f. Jørgensen, Osted pr. Roskilde.
 Dyrlæge J. Rasmus Andersen, Osted pr. Roskilde.
 Fru Edith Wisbech Christensen, f. Lehn, Fjords Allé 17, Ringkøbing.
 Landinspektør K. H. Munch Hermansen, Maglegårdsallé 57² th., Søborg.
 Disponent Arent P. W. Hertel, Kildevænget 2, Næstved.
 Civilingeniør Ejnar Larsen, Hybenvej 39, Kgs. Lyngby.
 Læge Hans Aage Nielsen, Amtssygehusets kir. afd., Viborg.
 Mag. art. Anker Olsen, Hørsevænget 52, Vanløse.
 Lærer Orla Juel Petersen, Uggerløse, Tølløse.
- 1937 Redaktionssekretær Vagn Fredens, „Sorø Amtstidende“, Slagelse.
 Dommerfuldmægtig A. Grathe, Bakkevej 5, Svendborg.
 Cand. mag. Johs. Jørgensen, Høng realskole, Høng.
 Bankassistent Knud Lorentsen, Diskontobanken, Randers.
 Læge, frk. Grethe Pleen, Ingerslevgade 162, Kbhvn. V.
 Fru Grethe Schønning, f. Møller, Klokketøbergade, Slagelse.
 Sagførerfuldmægtig K. West, Sjællandsgade 6, Ringsted.
 Hjælpepræst, cand. theol. Ejvind Laursen Vig, Stilledal 25, st. th., Vanløse.
- 1938 Civilingeniør Evald Blach, Stubmarken 14, Søborg.
 Fru Lise Haslund, Wagnersvej 4, Kbhvn. S.V.
 Arkitekt Olse Haslund, Wagnersvej 4, Kbhvn. S.V.
 Reklamechef Johs. Holst, Hovedgaden 113, Bagsværd.
 Landinspektør B. Jarly, Sørvåg, Færøerne.

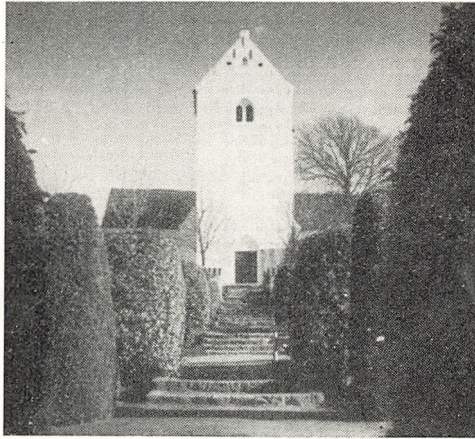
- Forstkandidat B. Højer Jensen, Svendstrup pr. Borup.
Cand. mag. Olav Skovgaard Olsen, Kristian Poulsens skole, Flensborg.
Sekretær, cand. jur. Erik Munck Thye, Sengeløse central, Sengeløse.
- 1939 Stud. theol. Orla Christiansen, Borchs kollegium, St. Kannikestræde, Kbhvn. K.
Redaktør Aksel Dreslov, dagbladet „København“, København K.
Undervisningsassistent, cand. oec. Svend Fredens, Universitetet, Århus.
Cand. polyt. Svend Hansen, Rebildvej 21, st., Kbhvn. F.
Civilingeniør A. O. Haugaard, p. t. Kjerte pr. Årup.
Brygm. Peter Hermann, Dr. Olgasvej 70, Kbhvn. F.
Cand. mag. Poul Højvert, Finsensvej 37 A¹, København F.
Jørgen Molt Ipsen, Dansk skoleforening, Flensborg, c/o Grasten Bank, Padborg.
Civilingeniør Winther Jørgen, Frederikssundsvej 313, Brh.
Overassistent Kaj Kastrup-Nielsen, Genuavej 23 st., København S.
Sekretær, cand. polit. Jens Jørgen Lindsten, Merianvej 40, Hellerup.
Folmer Stig Lauritzen, Berthigsgade 3 st., København Ø.
Civilingeniør Knud Nielsen, Vestre Strandallé 139 b, Risskov.
- 1941 Frk. Agnethe Andersen, Skelsby, Herlufmagle.
Fru Lis Blem, f. Castberg, Svinninge.
Stud. jur. Arne Holst Hansen, Nordisk kollegium, Strandboulevarden 32, Kbhvn. Ø.
Sagførermuldmægtig, cand. jur. Ove Hansen, Vesterbrogade 124A, Kbhvn. V.
Civilingeniør Jens Johan Jensen, Østervang 51, Roskilde.
Gdr. Hans Hansen Larsen, Lundby, Sydsjælland.
Assistent Oluf Parbo, Parkvej 2, Roskilde.
Kontorist Karin Randink, Lauravej 28², Valby.
Lærer Palle Skov-Petersen, Ejnar Holbøllvej 7, Charlottenlund.
Prokurist Byrge Trolle Sørensen, A/S Korsør Købmandsgaard, Korsør.
- 1942 Dyr læge Herluf Bendtsen, Brøndbyvestervej 15, Glostrup.
Landmand Ib Herman Breitenstein, Store Gilsager, Ringsted.
Stud. med. Jørgen Bundgaard, Lautrupgård, Skovlunde.
Stud. theol. Gerner Christensen, Studentergården, Kbhvn.
Stud. tech. Svend Clement Christensen, Skov Allé 5, Fruens Bøge.
Stud. polyt. Poul Cert Christoffersen, Jerslev forskele, Jerslev.
Dyr lægeassistent Kay Dylr, Gramrode, Jylland.
Stud. med. vetr. Aage Hansen, Mylius Erichsens Allé 7, Hellerup.
Forstassistent Laurits Hansen, Skovvej 20, Svendborg.
Maskinlærling Bent Kirkegaard, Grønnegade 17, Nykøbing M.
Trafikassistent H. J. Søtoft, Kapslevej 64, Lyngby.
- 1943 Stud. med. vetr. Regnar Aagaard, Steenvinkelvej 3⁵ th., Kbhvn. V.
Civilingeniør Flemming Rønholt Hansen, Enghavevej 1, Kolding.
Lærerinde Elisabeth Hecht, Baldrinsvej 21, Hellerup.
Torben Høyer, Livjægergade 13¹, Kbhvn. Ø.
Stud. med. Carl Kreds, Max Müllergade 3, Århus.
Stur. jur. Egon Larsen, St. Kannikestræde 18¹, Kbhvn. K.
Stud. arc. Henning Gøbel Larsen, Bregninge skole, Eskebjerg.
Stud. med. Erik Ledstrup, Webersgade 9, st. tv., Kbhvn. Ø.
Landmand Peter Skovbo Madsen, Ladby pr. Næstved.
Laboratorieassistent Annalise Nielsen, Apoteket, Nykøbing S.
Stud. theol. Thorvald Nielsen, Bogensegade 5¹ tv., Kbhvn. Ø.
Korrespondent Anton Pedersen, Lauggårds Allé 66, Søborg.
Apotekermedhjælper Inge Holst Pedersen, Vedbygård, Ruds Vedby.
Stud. jur. Kaj Plejdrup, Høng mejeri, Høng.
Stud. med. Oluf Ejsing Søbye, gdr. K. Søbye, Vonge.

- Højskolelærer Knud Verner Thygesen, Husmandsskolen, Tarup.
Rejsesekretær J. D. Wolff, Nordborg, Als.
- 1944 Svend Aage Brander (adr. ubek.).
Inge Frederiksen, Granhøjgård, Birkerød.
Kontorist Karen Gyldenkærne, Østed, Lejre.
Fru Gertrud Jensen, f. Knudsen, Østervang 51, Roskilde.
Journalist Dan O. Larsen, „Aarhus Amtstidende“, Århus.
Bankassistent Paul Chr. Larsen, „Tofttegård“, Bjerre pr. St. Fuglede.
Købmand (kornagentur) Peter Næsvang, Absalonsgade 11, Slagelse.
Maskinlærling Flemming Petersen, Vandel.
Egon Nøhr Poulsen, Ll. Køgegård, Køge.
Kørnet Arne Rasmussen, c/o snedker R., Glumsø.
Stud. med. Niels Hedager Sørensen, Brædstrup hotel, Brædstrup.
- 1945 Annegrethe Balslev, Tryden, Gelsted, Fyn.
Stud. med. fru Aase Buch, Gyldenlakvej 21 st., Kbhvn. S.
Stud. polit. Leon Buch, Gyldenlakvej 21 st., Kbhvn. S.
Aage Berg Christensen, Skånegade 4^a th., Kbhvn. S.
Bankassistent Bent Christensen, Nytorv 7, København K.
Jørgen Aagaard Hansen, Hingstedhus, Hillerød.
Stud. med. vetr. Anders Holm, Andelsmejeriet, Vejen.
Stud. jur. Hans Ove Jensen, Prinsesse Mariés Allé 5 st., Kbhvn. V.
Stud. jur. Knud Jensen (adr. ubekendt).
Kontorassistent Mouritz D. Kjeldsen, c/o manufakturhandler K., Mou.
Stud. polit. Henning K. Kristensen, Møllegaarden, Høng.
Landbrugsstuderende Jørgen Aksel Kristensen, Møllegården, Høng.
Sekondløjtnant Asger E. Milholt (adr. ubekendt).
Stud. jur. Ira Else Margrethe Olsen, Tjørnelunde, Høng.
Stud. med. Jørgen Engberg Pallesen, Åbybro.
Seminarieelev Frede Holm Petersen, Statsseminariet, Skårup.
Fru Kirsten Nøhr Poulsen, Lille Køgegård, Køge.
Kontorist Lillian Karlskov Poulsen, Guldagervænget 3, Sorgenfri.
Stud. jur. Poul Gyde Poulsen, Tjørnelunde, Høng.
Frk. Jytte Schantz, Handelsbanken, Kalundborg.
Stud. jur. Henrik Rasmussen Stryg, c/o gdr. J. H. Stryg, Gunderslev pr. Nørre Alslev.
Stud. polit. Niels Peter Vestergaard, Guldagervædet 3, Sorgenfri.
- 1946 Stur. jur. Reiner Bønløkke Andersen, Birkesig kalkværk, Balle Dj.
Sv. Ørbæk Andersen, Ørum, Djursland.
Thomas Andersen, Kartoffelmølsfabrikken, Toftlund, Sønderjylland.
Helmer Christensen, Sæby, Høng.
Stud. mag. frk. Inger Hansen, Karsholte, Dianalund.
Frk. Kirsten Vibeke Hansen, Conradineslyst, Ruds Vedby.
Stud. mag. Knud Hansen, Kronprinsensgade 4^a, Kbhvn. K.
Frk. Tove Elise Hansen, Rakelsvej 4^a, Hellerup.
Harald Boye Jensen, Alstrup, Tranebjerg, Samsø.
Stud. polit. Poul Jensen, Camilla Nielsensvej 34^a, Kbhvn. F.
Stud. theol. Johan Kristensen, Vældegårdsvej 23, Gentofte.
Stud. theol. Bendt Larsen, Rosenvængets Allé 6^a tv., København Ø.
Frk. Didi Ruberg Larsen, c/o musikdir. Larsen, Kalundborg.
Frk. Kirstine Larsen, „Birkebæk“ pr. Hårby.
Stud. polyt. Ove Madsen, Adolf Steens Allé 8, Kbhvn. V.
Stud. jur. Erik v. Massenbach, Gærdebred 14, Kbhvn. S.
Jørgen Mau, landskabsmaler V. Mau, Birekrød.
Handelslærling Allan Nathansen, Rønnevej 4, Risskov.

- Sygeplejerske Birthe Nielsen, Kommunehospital, Kbhvn. K.
 Sygeplejeelev liger Lise Nielsen, Kommunehospital, Kbhvn. K.
 Stud. mag. Hanne Petersen, Nøddevænget 5, Lyngby.
 Postelev Kirsten Petersen, Posthuset, Næstved.
 Frk. Vera Rasmussen, Gæstgivergården, Hårby.
 Højskolelærer Per Skar, Stevns højskole, St. Meddinge.
 Lærerinde Betty Sørensen, Dorteasmindel, Glejbjerg.
 Stud. merc. Axel Villadsen, Elmegade 22, Kbhvn. N.
 Korrespondent Gerda Worm, Messen, Købmagergade, Kbhvn. K.
- 1947 Bibliotekar Ruth Svensgaard, Landbiblioteket, Åbenrå.
 Julius Bidstrup, kornetelev, Kronborg, Helsingør.
 Korrespondent Rita Sørensen Dyhr, Ordrup, Fårevejle.
 Stud. med. (Århus) Jørgen Frostholt, Langelandsgade 201, Århus.
 Stud. jur. Erling Grønder, Margrethevej 1, Rungsted Skov.
 Stud. jur. (Århus) Arne Ejvind Hansen, Arestrup, Kjørbø.
 Korrespondent Inge Hansen, „Parcelgården“, Grevinge.
 Stud. med. vetr. Jørgen Hansen, Brandes Allé 83, Kbhvn. F.
 Seminarieelev Ove Pynt Hansen, Jonstrup seminarium.
 Stud. odont. Sv. Aa. Nord Hansen, Holmbladsvænge 23, Kbhvn. S.
 Stud. polyt. Uffe Bandebjerg Hansen, Hagemans kollegium, Kristianiagade 10,
 Kbhvn. Ø.
- Stud. mag. fru Grete Nielsen, f. Jacobsen, Pernillevej 10, Kbhvn. N.V.
 Stud. oecon. Aage Jensen, Koll. II, nr. 61, Universitetsparken, Århus.
 Stud. med. Herman Krogsgaard Jensen, Helligkilde, Hvidbjerg, Thyholm.
 Stud. polit. Vilmar Joensen, Gl. Jernbanevej 423 th., Valby.
 Birger Nordsted Jørgensen, c/o læge C. Jørgensen, Menstrup, Hyllinge.
 Frk. Vodil Valentin Jørgensen, Guldkløvervej 4, Kbhvn. N.V.
 Arkæologistuderende Ulla Kiilgaard, Vennemindevej 22, Kbhvn. Ø.
 Stud. mag. Gunnar Larsen, Sønder Boulevard 124¹, Kbhvn. V.
 Stud. med. Jørgen Larsen, Kløverprisvej 32, Hvidovre, Valby.
 Frk. Ruth Laursen, Ruggårdsvej 16², Odense.
 Journalist Thorkild Thyge Madsen, „Ringsted Folkeblad“, Ringsted.
 Stud. oecon. Bjørn Mømsen, Skovlyst, Brørup.
 Frk. Bente Møller, Tinggade 1, Ringsted.
 Kontorist(stud. mag.) Jytte Nielsen, Stationsvej 4, Hjallesø.
 Seminarieelev Birgit Odgaard, Tersløse pr. Dianalund.
 Kornet Vagn Olsen, Hover pr. Tarm.
 Forvalter Aage Damborg Petersen, Lyngø Eskildstrup, Sorø.
 Laboratorieassistent Asta Fog Petersen, Vinde Helsingø friskole pr. Gørlev.
 Jørgen Greve Petersen, Slotsmøllen, Tranekjær.
 Kaj Petersen, Forstanderhjemmet, Himmelev, Roskilde.
 Eigil Rechnagel, Apoteket, Brørup.
 Stud. med. Ole Romme, Tammerisvej 22, Risskov, Århus.
 Birthe Saabye, Lindegade 1, Kalundborg.
 Esther Spaabæk, Spåbæk, Ørnholm.
 Rasmus Sørensen, Thorshavnsgade 14¹, Kbhvn. S.
 Korrespondentelev Kristine Thusholt, „Aspargesgården“, Fårevejle.
 Mogens Wester, „Køkkenhøjgård“, Døjringe.
 Stud. mag. Torben Østerlund, Aalborggade 16¹, Århus.
- 1948 Søkadet Gert Andersen, Jernbanestationen, Skellevbjerg.
 Birgit Arevad, Farre skole, Farre.
 Henrik T. Berg, Holsted (soldat).
 Stud. med. Werner Blomhøj, Hovedgaden, Høng.
 Discipel Ebbe Brandstrup, Rudkøbing apotek, Rudkøbing.

- Sekretær Henning Carlsen, Lindeallé 2, Hasseris, Ålborg.
 Husassistent Anna Ølgaard Christensen, Strellev pr. Ølgod.
 Knud Drevesen, Biblioteket, Vejen.
 Stud. med. Arne Espensen, Søby, Landet pr. Svendborg.
 Ivy Frederiksen, Biografen, Skørping (p. t. Svejts).
 Student Kurt G. Hansen, Ulrikkenborg Allé 21, Kgs. Lyngby.
 Stud. polyt. Peter Hjorth, Starholm pr. Hulsig.
 Kontorist Inger Jensen, Elmegade 12, Kalundborg.
 Jeppe Jensen, Hammershøj, Jylland (garder).
 Stud. med. Poul Erik Jensen, Holbækvej 45, Kalundborg.
 Stud. merc. Henning Johansen, Holmtorvet 4³, Kbhvn. V.
 Stud. jur. H. Chr. Kolstrup, Rosendal, Randers.
 Else Lykkeskov, Vestervang, Dianalund.
 Aage Boisen Møller, Rødkilde højskole, Stege (soldat).
 Stud. jur. K. Kousgaard Nielsen, Fasanhaven 29, Gentofte.
 Kristian Nielsen, „Eghøjgård“ pr. Kirke Såby (soldat).
 Stud. jur. Mogens Sandbjerg Nielsen, Ålekistevej 112 B², Vanløse.
 Konstabel Ole Schønning Nielsen, Bredetved pr. Holbæk.
 Stud. jur. Gorm Petersen, Pandum hovedgård, Nibe.
 Gunnar Petersen, Sølvagergaard, Tersløse, Dianalund.
 Stud. polit. Johs. Lund Petersen, Brandgade 27 C, København K.
 Harry V. Rasmussen, Abildøre pr. Bråde.
 Jørgen Samson, Svinninge.
 Kontorist Anna Lisa Wasmaier, St. Mortensgade 5, Næstved.
- 1949 Husholdningselev Else Abildgaard, c/o landsretssagfører A., Næstved.
 Stud. theol. (Århus) Kaj V. Andersen, Skolegade 33 st., Nykøbing F.
 Lærer Carl Bengtsson (Kalunborg) Majallé 98 Herlev.
 Lærervikar Jensine Petersen, Boelskifte, Alstrup, V. Hjermitlev.
 Stud. jur. Niels Borchersen, Nørrebrogade 18 B², København N.
 Barneplejerske Bodil Clausen, Smakkerup, Viskinge.
 Stud. med. (Århus) Konrad Dalgaard Christensen, Tingstrup, Thisted.
 Stud. odont. Hans Erik Dahl, Hårlev.
 Stud. mag. Arne Dinesen, Oreby, Sdr. Bjerge.
 Lærerinde, frk. Agnete Diernisse, Ringe.
 Højskoleelev Astrid Marie Eising, Jelling.
 Stud. polyt. Aage Hansen, Rye mark, Gørlev.
 Stud. med. (Århus) Jacob Hansen, Ø. Debel, Outrup.
 Kontorist Rigmor Holm, Agerup, Onsbjerg, Samsøe.
 Landmand Jørgen Højbjerg, Brangstrup pr. Rudme.
 Lærervikar Aage Møller Jensen, Vrejlev kloster, Vrå.
 Carl-Ejner Finding Jensen, Høng (soldat).
 Landmand Jørgen Lejrstofte Jensen, Smerup, Karise.
 Mogens Block Jensen, Sæby, Høng (soldat).
 Faglærerkursist Poul Jensen, Knudstrup, Løve.
 Stud. jur. Henning Jespersen, Strandvejen 110 E, st. th., Hellerup.
 Stud. med. (Århus) Tage Johnsen, Strandvejen, Oxhøl.
 Husassistent Nora Irene Jørgensen, c/o Lorensen, Teglværkbakke 23, Hellerup.
 Seminarist Niels Gunnar Kristensen, Løve Toelstang, Løve.
 Lærervikar Børge Bruunsgaard Kristiansen, Skals.
 Lærervikar, stud. mag. Benny Kühl, Lundemarksskolen, Kalundborg.
 Bankelev Sv. Valter Larsen, Gl. Torv, Slagelse.
 Niels Ove Lundby (garder), Storvorde.
 Stud. phil. (Århus) Lilian Lück, Frejlev, Saxkøbing.
 Stud. med. Jakob Andreas Obbekær, Ølsted.

Carl Berner Olsen, Falckstationen, Korsør.
Kontorist Peter Rosh, c/o Lindholm pr. Rye, postboks 243, Ålborg.
Stud. med. Frede Sander Petersen, Nyrup.
Husassistent Grethe Petersen, Kolbykås, Samsø.
Højskoleelev (Askov) Solvej Rudolf, Høng.
Kontorist Kirsten Stæremose, Sortedamsdøsseringen 69A, Kbhvn.
Jens Tideman, c/o fru Robert Andersen, Østbanegade 131, Kbhvn. Ø.
Ellen Stubbe Teglbjerg, Filadelfia, Dianalund.
Stud. polyt. Carl Johan Wøhlk, Ryesgade 36^a, København Ø.

Finderup kirke

Meddelelser

Oplag: 575 eksemplarer.

Vignetterne er tegnet af maleren Troels Trier, Vallekilde.

Redaktionen: Forstander, cand. mag. J. H. Monrad, redaktionssekretær Hans Bagge, fuldmægtig, cand. polit. I. Munk og stud. art. Hanne Lise Clausen.

Elevmøde: Lørdag aften den 2. september og søndag den 3. september 1950.

Sammenkomst i København: Lørdag den 4. februar. Nærmere meddelelse udsendes.

Generalforsamling: Søndag den 3. september 1950 på skolen.

Kontingent: 4 kr. årlig.

Formand: Redaktionssekretær Hans Bagge, Bredegade 14, Slagelse. Telefon 1354 (kont.) og 2202 (priv.).

Kasserer: Kontorchef, cand. polit. Erling Petersen, Aabakkevej 48, København F. Telefon Central 3800 (kont.) og Damsø 5224 u (priv.).

Sekretær: Cand. mag. Esman Eriksen, Nyvej 1, Høng. Telefon 156.

Anbefal foreningen til de klasse- og skolekammerater, der endnu ikke har meldt sig ind!

Husk at melde adresseforandring til sekretæren.